

WZPS-3.431.7.12.2023.ML

**PROTOKÓŁ KONTROLI KOMPLEKSOWEJ
przeprowadzonej w dniach 1-3 i 6-9 marca 2023 r.
w Centrum Usług Społecznych w Koszalinie**

Jednostka kontrolowana: **Centrum Usług Społecznych w Koszalinie**
Adres: **75-412 Koszalin, al. Monte Cassino 2**
Podmiot prowadzący: **Prezydent Miasta Koszalina**

Kontrolę przeprowadzili:

- Małgorzata Lewińska – główny specjalista Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie Delegatura w Koszalinie,
- Marta Karbowskiak – inspektor wojewódzki Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie Delegatura w Koszalinie

na podstawie upoważnienia Wojewody Zachodniopomorskiego Nr 26/2023 z dnia 9 lutego 2023 r. Kontrolerzy złożyli oświadczenia o braku okoliczności uzasadniających wyłączenie ich z kontroli.

Akta kontroli str. 1-2 i 20-21

Kontrolą objęto zagadnienia dotyczące sposobu realizacji zadań gminy określonych w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r., poz. 901 ze zm.) w okresie od dnia 1 stycznia 2022 r. do dnia kontroli.

Kontrolą objęto następujące zagadnienia:

- struktura organizacyjna ośrodka pomocy społecznej,
- stan zatrudnienia i kwalifikacji osób zatrudnionych,
- ogólne założenia polityki społecznej gminy,
- tryb przyznawania świadczeń z pomocy społecznej (świadczenia pieniężne), w tym: prawidłowość kwalifikowania do poszczególnych rodzajów świadczeń, sposób przygotowania dokumentacji stanowiącej podstawę do przyznania świadczeń, terminowość wydawania decyzji administracyjnych i wypłacania świadczeń,
- sposób organizowania pomocy (świadczenia niepieniężne).

STRUKTURA ORGANIZACYJNA CENTRUM USŁUG SPOŁECZNYCH

Dyrektorem Centrum Usług Społecznych w Koszalinie (wcześniej Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Koszalinie) jest od 1 czerwca 2012 r. Pani Bogumiła Szczepanik.

Nadzór nad kontrolowaną jednostką sprawuje Prezydent Miasta Koszalina.

Kontrolę przeprowadzono w obecności Dyrektora Centrum Usług Społecznych w Koszalinie.

Jednostkę powołano na mocy Uchwały Nr XIII/76/90 Miejskiej Rady Narodowej w Koszalinie z dnia 20 kwietnia 1990 r. w sprawie powołania jednostki budżetowej - Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Koszalinie. W lipcu 2021 r. jednostka przekształciła się w Centrum Usług Społecznych w Koszalinie na podstawie Uchwały Nr XXXIII/541/2021 Rady Miejskiej w Koszalinie z dnia 27 maja 2021 r. w sprawie utworzenia Centrum Usług Społecznych w Koszalinie oraz nadania statutu. Statut CUS w Koszalinie stanowi załącznik do uchwały.

Regulamin Organizacyjny jednostki wprowadzono Zarządzeniem Nr 110/2021 Dyrektora Centrum Usług Społecznych w Koszalinie z dnia 28 grudnia 2021 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu organizacyjnego Centrum Usług Społecznych w Koszalinie.

Nie wniesiono zastrzeżeń do zapisów zawartych w Statucie i Regulaminie Ośrodka.

Ośrodek posiada własną instrukcję kancelaryjną wprowadzoną Zarządzeniem Nr 125/2021 Dyrektora Centrum Usług Społecznych w Koszalinie z dnia 20 grudnia 2021 r. w sprawie wprowadzenia instrukcji kancelaryjnej, jednolitego rzeczowego wykazu akt oraz instrukcji o organizacji i zakresie działania składnicy akt (pismo zatwierdzające z Archiwum Państwowego w Koszalinie z dnia 15.12.2021 r.). Do aktu wprowadzono zmiany Zarządzeniem Nr 59/2022 Dyrektora Centrum Usług Społecznych w Koszalinie z dnia 3 sierpnia 2022 roku w sprawie zmiany Zarządzenia Nr 125/2021 Dyrektora Centrum Usług Społecznych w Koszalinie z dnia 20 grudnia 2021 roku dotyczącego wprowadzenia instrukcji kancelaryjnej, jednolitego rzeczowego wykazu akt oraz instrukcji o organizacji i zakresie działania składnicy akt (pismo zatwierdzające z Archiwum Państwowego w Koszalinie z dnia 29 lipca 2022 r.).

Akta kontroli str. 22-64

Dyrektor, Zastępcy Dyrektora oraz wybrani pracownicy Centrum Usług Społecznych w Koszalinie posiadają upoważnienia Prezydenta Miasta Koszalina (dołączone do akt kontroli) do prowadzenia spraw i wydawania decyzji administracyjnych.

Akta kontroli str. 65-77

II. STAN ZATRUDNIENIA I KWALIFIKACJE OSÓB ZATRUDNIONYCH

W Ośrodku zatrudnionych jest 225 pracowników, w tym (w dniach kontroli) 44 pracowników socjalnych.

Gmina Miasto Koszalin liczy 99.009 mieszkańców (osoby zameldowane na pobyt stały i czasowy). Ponadto w Mieście Koszalin przebywało w okresie kontroli 4.457 obywateli Ukrainy.

Na podstawie *Sprawozdania MRiPS-03-R z udzielonych świadczeń pomocy społecznej – pieniężnych w naturze i usługach* ustalono, że liczba rodzin objętych w 2022 r. pomocą Centrum Usług Społecznych w Koszalinie wynosiła 1.116 (1.693 osób w rodzinach).

Ośrodek w dniach kontroli spełniał warunek art. 110 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej w kwestii dotyczącej zatrudnienia pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących, objętych pracą socjalną w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na nie więcej niż 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących.

Wymagania kwalifikacyjne pracowników socjalnych określa art. 116 ust. 1 oraz art. 156 ustawy o pomocy społecznej. Zgodnie z art. 122 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej

osoby kierujące jednostkami pomocy społecznej powinny posiadać wykształcenie wyższe, specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej oraz co najmniej 3 letni staż pracy w pomocy społecznej. Z przedstawionych podczas kontroli dokumentów oraz zestawienia pracowników wynika, iż Dyrektor oraz Zastępcy Dyrektora, a także pracownicy socjalni Centrum Usług Społecznych w Koszalinie posiadają odpowiednie, wymagane przepisami cyt. ustawy kwalifikacje.

W kontrolowanym okresie pracownicy CUS podnosili swoje kwalifikacje poprzez uczestnictwo w szkoleniach, m.in: „Model współpracy instytucji zatrudnienia socjalnego z innymi podmiotami” (uczestniczyło 2 pracowników socjalnych), „Metody Techniki Pracy Socjalnej- Jak prowadzić rozmowę z trudnymi osobami” (2 pracowników), „Kompleksowe wsparcie osób z niepełnosprawnościami” (4 pracowników), „Innowacje w służbie seniorom - możliwości z funduszy europejskich” (10 pracowników), „Praca z rodziną wieloprotblemową” (5) „Przygotowanie do opracowania i realizacji Indywidualnych Programów Usług Społecznych (IPUS), jako ustawowej regulacji funkcjonowania CUS” (4), „Diagnoza w wywiadzie środowiskowym” (12), „Współpraca z wolontariuszami od A do Z” (4), „Warsztat dla asystentów i pracowników socjalnych pracujących z rodzinami, w których występują problemy opiekuńczo-wychowawcze” (1 pracownik), „Wstęp do problematyki: Jaka profilaktyka uzależnień jest skuteczna?” (1 pracownik), „Profilaktyka uzależnień behawioralnych oraz suicydalność w gminach. Samobójstwa skuteczne i zachowania suicydalne dzieci/młodzieży/dorosłych. Hikikomori jako nowe zjawisko podczas kryzysów społecznych” – (3 pracowników), „Profilaktyka społeczna w gminach. Samobójstwa, narkotyki, alkohol, zachowania suicydalne, hikikomori” (3), „Samorządy wobec problemów alkoholowych, narkomanii oraz uzależnień behawioralnych - współczesne perspektywy” (1), „Wspieranie i resocjalizacja nieletnich” (6 pracowników), „Socjopata w rodzinie” (1), „Koncepcje w podejściu urzędnika do osób starszych - problemy i rozwiązania” (3), „Mediacje jako forma radzenia sobie z konfliktem między pracownikiem, a klientem” (2), „Domy Pomocy Społecznej 2023” (1), „Postępowanie z kobietami po doświadczeniu przemocy seksualnej” (1). Ponadto trzech pracowników socjalnych skorzystało z superwizji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Akta kontroli str. 92-99

W toku prowadzonych czynności kontrolnych ustalono, że wynagrodzenie zasadnicze pracowników socjalnych w dniu kontroli było wyższe od wynagrodzenia minimalnego. Zgodnie z art. 121 ust. 3a ustawy o pomocy społecznej pracownikowi socjalnemu zatrudnionemu w pełnym wymiarze czasu pracy w samorządowych jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej, do którego podstawowych obowiązków należy świadczenie pracy socjalnej w środowisku, w tym przeprowadzanie rodzinnych wywiadów środowiskowych poza siedzibą jednostki, przysługuje wypłacany co miesiąc dodatek do wynagrodzenia w wysokości 400 zł. W CUS Koszalin dodatek ten stanowi oddzielną składową i jest wypłacany łącznie z wynagrodzeniem do 26 dnia każdego miesiąca.

Akta kontroli str. 100-103

Funkcjonowanie Centrum Usług Społecznych w Koszalinie

Centrum Usług Społecznych w Koszalinie mieści się w budynku przy al. Monte Cassino 2 w Koszalinie. Pomieszczenia budynku stanowią własność Gminy Miasta Koszalin oraz Województwa Zachodniopomorskiego. Nieruchomością zarządza Zarząd Budynków Mieszkalnych w Koszalinie.

Zajmowane przez CUS pomieszczenia na parterze, II i IV piętrze budynku oraz część piwnic są własnością Gminy Miasto Koszalin, a przekazane Centrum do użytkowania. CUS ponosi koszty utrzymania pomieszczeń, takie jak: opłata za ogrzewanie, energię elektryczną, wodę, ochronę budynku, sprząatanie, koszty konserwacji windy, instalacji wodno-kanalizacyjnej, c.o., koszty ubezpieczenia nieruchomości, podatek od nieruchomości oraz koszty wszelkich napraw. Pomieszczenia na III piętrze budynku są użytkowane przez Centrum od 2019 r. na podstawie Umowy Użyczenia z dnia 30 kwietnia 2019 roku, zawartej pomiędzy Gminą Miasto Koszalin a Województwem Zachodniopomorskim. Umowa podpisana została na 10 lat, zgodnie z nią CUS ponosi wszelkie koszty jak opisane wyżej, a dodatkowo 387,50 zł kosztów administracji.

CUS w Koszalinie zajmuje łącznie 106 pomieszczeń biurowych z przylegającymi do nich korytarzami i łazienkami oraz 13 pomieszczeń piwnicznych. Łączna powierzchnia zajmowanych pomieszczeń wynosi 2.887,86 m².

W tym samym budynku swoją siedzibę mają również: Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego (I piętro) oraz Publiczny Ośrodek Adopcyjny w Koszalinie (III piętro).

Akta kontroli str. 173-174

CUS w Koszalinie wyposażony jest w odpowiedni sprzęt biurowy i komputerowy niezbędny do prawidłowej realizacji zadań. Warunki lokalowe oraz wyposażenie zapewniają sprawne funkcjonowanie jednostki.

Do budynku prowadzą dwa wejścia, oba wyposażone w przeszklone, automatycznie rozsuwane drzwi. Wejście od strony wschodniej pozbawione jest przeszkód architektonicznych, co umożliwia łatwy i bezpieczny dostęp do siedziby Centrum. W pobliżu wejścia znajduje się ogólnodostępna winda, umożliwiająca dostęp na każdą nadziemną kondygnację budynku. Przyciski windy oznakowane są dodatkowo znakami alfabetu Braille'a, a na wyświetlaczu zobrazowana jest cyfra wskazująca kondygnację. W windzie zamontowane jest urządzenie (interkom) pozwalające przywołać pomoc w sytuacji awarii. Na parterze, w strefie pozbawionej barier architektonicznych znajduje się Biuro Obsługi Klienta, Kancelaria, Informacja oraz toaleta dostosowana do potrzeb osób niepełnosprawnych. W pobliżu budynku znajduje się parking samochodowy. Przy wejściu głównym wyznaczone są 2 miejsca parkingowe dla osób niepełnosprawnych. Do budynku i wszystkich jego pomieszczeń można wejść z psem asystującym i psem przewodnikiem.

Centrum Usług Społecznych w Koszalinie udostępnia swoje usługi dla osób doświadczających trwale lub okresowo trudności w komunikowaniu się za pomocą następujących środków komunikowania się:

- pocztą elektroniczną – kancelaria@cuskoszalin.eu - na ten adres można przysyłać zapytania, prośby o umówienie spotkania w Centrum, itp.,
- faksem – (94) 316 03 28,
- elektroniczną Platformą Usług Administracji Publicznej – ePUAP,
- drogą pocztową.

Ponadto osoba, która chce załatwić sprawę w Centrum, może skorzystać z pomocy tłumacza polskiego języka migowego. Świadczenie usługi tłumacza języka migowego jest bezpłatne dla osoby, będącej osobą niepełnosprawną w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

Stanowiska obsługi w pomieszczeniach Biura Obsługi Klienta oddzielone są od siebie przegrodami, jednak nie zapewniają one całkowitej prywatności. Jeśli istnieje konieczność zapewnienia takich warunków - można skorzystać z dwóch sal konferencyjnych Centrum. Winda zamontowana w budynku umożliwi osobom niepełnosprawnym na swobodne poruszanie się po CUS.

Ośrodek pracuje z zastosowaniem sieciowego systemu informatycznego *OPIEKA* firmy ZETO Koszalin. Konserwacją systemu oraz wprowadzaniem zmian programowych zajmuje się autor programu w ramach umowy serwisowej. Kompleksową obsługę informatyczną Ośrodka sprawują pracownicy Działu Administracyjno-Technicznego CUS.

Wypłata przyznanych świadczeń następuje zgodnie z dyspozycją klienta – na wskazany przez niego rachunek bankowy lub przekazem pocztowym.

Terminy wypłat świadczeń ustalone są w większości od pierwszej litery nazwiska klienta - przygotowany jest harmonogram wypłat świadczeń, który prezentowany jest na stronie BIP jednostki.

Pracownicy socjalni, wykonujący swoje obowiązki służbowe w terenie, w zależności od potrzeb określonych przez kierowników działów, korzystają z biletów komunikacji miejskiej: jednorazowych lub okresowych. Niektórzy z pracowników posiadają umowę o używaniu samochodu do celów służbowych z miesięcznym limitem kilometrów. W sporadycznych przypadkach wykorzystywany jest do tego celu samochód służbowy.

Akta kontroli str. 78-89

III. OGÓLNE ZAŁOŻENIA POLITYKI SPOŁECZNEJ GMINY

Rada Miejska w Koszalinie podjęła następujące uchwały:

- Nr XXVIII/457/2021 z dnia 25 lutego 2021 r. w sprawie przyjęcia „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Koszalin na lata 2021-2025”. Realizacja Strategii była monitorowana. Sprawozdanie z realizacji Strategii za rok 2021r. przekazano pismem SPS.031.12.2022 z dnia 29 marca 2022 r. do Dyrektora Wydziału Rozwoju i Współpracy Terytorialnej Urzędu Miejskiego w Koszalinie;
- Nr XXXV/579/2021 z dnia 23 września 2021 r. w sprawie określenia szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również trybu ich pobierania;
- Nr XLVI/667/2018 z dnia 21 czerwca 2018 r. w sprawie ustalenia szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia, które udzielają schronienia osobom bezdomnym;
- Nr XV/146/2007 z dnia 25 października 2007 r. w sprawie zasad sprawiania pogrzebu przez Gminę Miasto Koszalin, zmieniona uchwałą Nr XIV/155/2011 z dnia 22 września 2011 r.;
- Nr II/27/2018 z dnia 20 grudnia 2018 r. w sprawie przyjęcia programu osłonowego „Pomoc w formie posiłku dla uczniów i dzieci, udzielana na wniosek dyrektora szkoły lub przedszkola” w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023;

- Nr II/26/2018 z dnia 20 grudnia 2018 r. w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania nieodpłatnej pomocy w zakresie dożywiania w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023;
- Nr LVII/837/2023 z dnia 11 stycznia 2023 r. w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania nieodpłatnej pomocy w zakresie dożywiania w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023;
- Nr XLVI/666/2018 z dnia 21 czerwca 2018 r. w sprawie ustalenia zasad zwrotu wydatków za świadczenia z pomocy społecznej.

Sporządzanie oceny zasobów pomocy społecznej wraz z rekomendacjami

Zgodnie z art. 16a ust. 4 ustawy o pomocy społecznej organ wykonawczy jednostki samorządu terytorialnego przedstawia co roku do dnia 30 kwietnia odpowiednio radzie gminy, powiatu, a do dnia 30 czerwca sejmikowi województwa właściwej jednostki samorządu terytorialnego ocenę, o której mowa w ust. 1 ustawy. Ocena wraz z rekomendacjami jest podstawą do planowania budżetu na rok następny.

CUS w Koszalinie corocznie przygotowuje Ocenę zasobów pomocy społecznej w oparciu o analizę lokalną sytuacji społecznej i demograficznej gminy. Ostatnią, za rok 2021, sporządzono i przekazano w dniu 21 kwietnia 2022 r. Dyrektorowi Wydziału Kultury i Spraw Społecznych Urzędu Miejskiego w Koszalinie. Rada Miejska w Koszalinie podjęła uchwałę Nr XLVI/747/2022 z dnia 19 maja 2022 r. w sprawie przyjęcia „Oceny zasobów pomocy społecznej dla Miasta Koszalin za 2021 rok”.

Sporządzanie sprawozdawczości oraz przekazywanie jej właściwemu wojewodzie

Obowiązek sporządzania sprawozdawczości oraz przekazywanie jej właściwemu wojewodzie, również w formie dokumentu elektronicznego, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego określa art. 17 ust. 1 pkt 17 ustawy o pomocy społecznej. Zgodnie z art. 3 ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej (Dz.U. z 2023 r., poz. 773) statystyka publiczna zapewnia rzetelne, obiektywne i systematyczne informowanie społeczeństwa, organów państwa i administracji publicznej oraz podmiotów gospodarki narodowej o sytuacji ekonomicznej, demograficznej, społecznej oraz środowiska naturalnego. Sprawozdanie z realizacji programu „Posiłek w szkole i w domu” oraz sprawozdanie roczne MRiPS-03-R CUS przekazało w wyznaczonym terminie. Nie wniesiono uwag do sporządzania powyższych sprawozdań.

CUS w Koszalinie sporządza corocznie *Sprawozdanie z działalności*. Ostatnie, za rok 2021, przekazano do Urzędu Miejskiego w Koszalinie pismem DOK.000.7.2022 dnia 28 marca 2022 r. Rada Miejska w Koszalinie podjęła uchwałę Nr XLV/728/2022 z dnia 28 kwietnia 2022 r. w sprawie przyjęcia „Sprawozdania z działalności Centrum Usług Społecznych w Koszalinie za 2021 rok”.

IV. PRYZNAWANIE ŚWIADCZEŃ ORAZ SPOSÓB ORGANIZOWANIA POMOCY SPOŁECZNEJ

Na podstawie wybranych akt szczegółowo zbadano dokumentację osób korzystających z podstawowych form świadczeń pod względem:

- prawidłowości kwalifikowania do poszczególnych rodzajów świadczeń,
- sposobu przygotowania dokumentacji stanowiącej podstawę do przyznania świadczeń,
- terminowość wydawania decyzji administracyjnych i wypłacania świadczeń.

1. Zasiłki stałe i składki na ubezpieczenie zdrowotne

Pomocy w formie zasiłku stałego w 2022 r. udzielono 325 osobom, w tym 308 osobom samotnie gospodarującym. Na wypłatę zasiłków stałych, wydatkowano w tym okresie środki w wysokości 1.963.353 zł.

Sprawdzono dokumentację dotyczącą zasiłków stałych, składek na ubezpieczenie zdrowotne przyznanych na podstawie następujących decyzji:

Decyzja Nr 54/1474/2022

Decyzja Nr 117/6/2022

Decyzja Nr 30/69/2022

Decyzja Nr 116/808/2023

Decyzja Nr 68/4298/2022

Decyzja Nr 64/153/2022

Decyzja Nr 28/268/2022

Decyzja Nr 4/15/2022

Decyzja Nr 61/212/2022

Decyzja Nr 73/134/2022

Decyzja Nr 25/19/2022

Decyzja Nr 3/123/2022

Osoby, którym przyznano świadczenie spełniają warunki art. 37 ustawy o pomocy społecznej - niezbędne do przyznania zasiłku stałego i składki na ubezpieczenie zdrowotne.

Zgromadzona w aktach indywidualnych spraw dokumentacja jest kompletna, przejrzysta. Wnioski oznaczone są datą wpływu, terminowo przeprowadzane wywiady środowiskowe (zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej – nie rzadziej niż co 6 miesięcy), prawidłowo ustalana jest sytuacja rodzinna, zdrowotna i dochodowa. Poprawnie obliczano wysokość przyznanych zasiłków stałych. Akta spraw zawierają również dokumenty potwierdzające stan zdrowia oraz niepełnosprawność świadczeniobiorcy. Wydawane decyzje administracyjne zawierają elementy, określone w art. 107 Kodeksu postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2023 r., poz. 775 ze zm.).

Nie wniesiono zastrzeżeń do zasadności przyznania pomocy ani zgromadzonej w toku postępowania dokumentacji.

2. Świadczenia przyznane w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu”

W ramach ww. programu w 2022 r. ogółem z dożywiania skorzystało 629 osób z terenu funkcjonowania CUS w Koszalinie. Łączny koszt programu to 1.111.752,00 zł.

Główną formą pomocy były świadczenia w postaci pieniężnych zasiłków celowych - skorzystały z nich ogółem 424 osoby na łączną kwotę 670.550,00 zł. Udzielano także pomocy w formie posiłków - ze wsparcia w tej formie skorzystały 244 osoby (w tym 7 dzieci do czasu rozpoczęcia nauki w szkole podstawowej, 152 uczniów szkół oraz 85 pozostałe osoby otrzymujące pomoc na podstawie art. 7 ustawy o pomocy społecznej). Koszt zrealizowanych w 2022 r. posiłków wyniósł ogółem 393.805,00 zł.

Posiłki dla osób z terenu objętego działaniem CUS w Koszalinie realizowane były w 16 placówkach: w 15 szkołach (w tym 14 prowadzonych przez agentów i 1 stołówka szkolna w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym) oraz 1 stołówce dla osób dorosłych, prowadzonej przez ajenta.

Gmina, zgodnie z umową podpisaną z agentem stołówki, ma możliwość wydawania posiłków dla dzieci w okresach przerw świątecznych i innych dodatkowych dni wolnych od zajęć dydaktycznych w czasie roku szkolnego po uprzedniej zgodzie dyrektora szkoły. Gmina nie prowadzi natomiast dożywiania w czasie ferii letnich.

Kontrole realizacji umów zawartych z podmiotami prowadzącymi na zlecenie Centrum Usług Społecznych w Koszalinie dożywianie osób dorosłych i dzieci są prowadzone systematycznie w ramach kontroli przez zespoły powołane zarządzeniami Dyrektora Centrum. W 2022 r. przeprowadzono 16 kontroli w 13 placówkach szkolnych oraz 1 w stołówce dla dorosłych. W wyniku tych kontroli nie wydano zaleceń pokontrolnych. Pozytywne wyniki wykazywały także kontrole Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

Dzieci i młodzież ucząca się w innych szkołach poza terenem gminy, wymagająca pomocy w tym zakresie, korzysta z żywienia zorganizowanego w szkole, do której uczęszcza. Po zakończeniu miesiąca CUS rozlicza się z organizatorem żywienia na podstawie przedłożonych faktur lub not obciążeniowych.

W uzasadnionych przypadkach potrzebującym rodzinom udziela się pomocy w postaci świadczenia pieniężnego na zakup żywności.

Sprawdzono dokumentację dotyczącą ww. świadczeń przyznanych na podstawie następujących decyzji:

Świadczenie pieniężne

Decyzja Nr 221/544/2023

Decyzja Nr 84/565/2023

Decyzja Nr 81/239/2023

Decyzja Nr 10/690/2023

Decyzja Nr 125/494/2023

Decyzja Nr 153/433/2023

Decyzja Nr 109/462/2023

Decyzja Nr 47/579/2023

Decyzja Nr 101/569/2023

Decyzja Nr 77/9/2023

Decyzja Nr 257/509/2023

Decyzja Nr 21/674/2023

Decyzja Nr 20/389/2023

Decyzja Nr 356/659/2023

Decyzja Nr 275/637/2023

Świadczenie niepieniężne - posiłki
Decyzja Nr 166/4997/2022
Decyzja Nr 43/5876/2022
Decyzja Nr 44/5883/2022
Decyzja Nr 45/5885/2022
Decyzja Nr 24/925/2022
Decyzja Nr 25/926/2022
Decyzja Nr 29/1286/2022
Decyzja Nr 59//798/2022
Decyzja Nr 37/5102/2022
Decyzja Nr 38/5105/2022
Decyzja Nr 39/5106/2022
Decyzja Nr 10/7660/2022
Decyzja Nr 16/56/2023
Decyzja Nr 76/7756/2022
Decyzja Nr 102/41/2023
Decyzja Nr 39/40/2023
Decyzja Nr 27/7626/2022

Warunki uczestnictwa w Programie określone są w przepisach Uchwały NR 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019–2023, a tryb przyznawania świadczeń pieniężnych reguluje art. 39 ust. 1 i 2 ustawy o pomocy społecznej.

Rada Miejska w Koszalinie przyjęła Uchwałę Nr II/26/2018 z dnia 20 grudnia 2018 r. w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania nieodpłatnej pomocy w zakresie dożywiania w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023, a następnie Uchwałę Nr LVII/837/2023 z dnia 11 stycznia 2023 r. w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania nieodpłatnej pomocy w zakresie dożywiania w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023. Uregulowano tymi aktami zasady oraz kryteria dochodowe uprawniające do uzyskania świadczeń pieniężnych w ramach omawianego Programu.

Przyjęto ponadto Uchwałę Nr II/27/2018 z dnia 20 grudnia 2018 r. w sprawie przyjęcia programu osłonowego „Pomoc w formie posiłku dla uczniów i dzieci, udzielana na wniosek dyrektora szkoły lub przedszkola” w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023, umożliwiającą udzielanie dzieciom i młodzieży pomocy w formie posiłku na wniosek dyrektora szkoły. Na podstawie *Sprawozdania z realizacji programu „Posiłek w szkole i w domu” za 2022 r.* ustalono, że w kontrolowanym okresie udzielono takiej pomocy na rzecz 31 dzieci z terenu funkcjonowania CUS.

W okresie od stycznia 2019 roku do lutego 2023 roku nie podjęto natomiast uchwały regulującej zasady zwrotu wydatków za świadczenia niepieniężne w ramach Programu (posiłek, świadczenie rzeczowe w postaci produktów żywnościowych), o których mowa w art. 96 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej. Wprowadzenie w życie stosownej uchwały (art. 96 ust. 4 ustawy) uprawnia do nieodpłatnego uzyskania świadczeń niepieniężnych w ramach omawianego Programu (posiłków i pomocy rzeczowej) przez osoby osiągające dochód w granicach 100-150% (do końca 2022 r.) oraz 100-200% (od stycznia 2023 r.) kryterium dochodowego, określonego w art. 8 ust. 1 ustawy.

Jednak po zakończeniu kontroli, a przed sporządzeniem niniejszego protokołu Rada Miejska w Koszalinie podjęła Uchwałę Nr LXI/875/2023 z dnia 23 marca 2023 r. w sprawie określenia zasad zwrotu wydatków poniesionych za świadczenie udzielone w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023, gdzie ustalono, że nie żąda się zwrotu wydatków za posiłki przyznane w okresach:

- 1) od dnia 1 stycznia 2019 r. do dnia 31 grudnia 2022 r. – osobom, których dochód nie przekraczał 150% kwoty kryterium dochodowego, o którym mowa w art. 8 ust. 1 i 2 ustawy o pomocy społecznej,
- 2) od dnia 1 stycznia 2023 r. - osobom, których dochód nie przekraczał 200% kwoty kryterium dochodowego, o którym mowa w art. 8 ust. 1 i 2 ustawy o pomocy społecznej.

Akta kontroli str. 130-152 i 229-235

Osoby, którym przyznano świadczenia, spełniały warunki uczestnictwa w programie „Posiłek w szkole i w domu”. Zgromadzona w aktach indywidualnych spraw dokumentacja była kompletna. Wnioski oznaczono datą wpływu, terminowo przeprowadzono wywiady środowiskowe, poprawnie ustalano w nich sytuację rodzinną, mieszkaniową, zdrowotną i dochodową świadczeniobiorcy. Wydawane decyzje administracyjne zawierały niezbędne elementy, określone w art. 107 Kpa.

Nie wniesiono zastrzeżeń do zasadności przyznania pomocy ani zgromadzonej w toku postępowania dokumentacji.

3. Zasiłki okresowe

Zasiłek okresowy przyznawano osobom lub rodzinom o dochodach niższych niż ustawowe kryterium dochodowe oraz o zasobach niewystarczających na zaspokojenie niezbędnych potrzeb życiowych.

Zasiłki okresowe przyznawane były w 2022 r. głównie z powodu bezrobocia (dla 298 osób z 422 ogółem przyznanych). Łącznie wydatkowano kwotę 843.511 zł (całość wypłacana była w ramach dotacji celowej).

Sprawdzono dokumentację dotyczącą zasiłków okresowych, przyznanych na podstawie następujących decyzji:

- Decyzja Nr 5/1289/2022
- Decyzja Nr 1/1059/2022
- Decyzja Nr 16/1381/2022
- Decyzja Nr 2/1601/2022
- Decyzja Nr 5/1116/2023
- Decyzja Nr 59/1598/2022
- Decyzja Nr 1/1721/2022
- Decyzja Nr 20/1353/2022
- Decyzja Nr 44/1723/2022
- Decyzja Nr 1/1605/2022
- Decyzja Nr 7/1714/2022
- Decyzja Nr 49/1680/2022

Po przeanalizowaniu postępowania w powyższych sprawach zespół kontrolujący stwierdził, że kwota przyznawanego i wypłacanego zasiłku okresowego stanowiła 50% różnicy między kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej lub rodziny, a jej dochodem. Miasto i Gmina Koszalin nie skorzystało z możliwości podwyższenia

minimalnych kwot zasiłku okresowego w drodze uchwały. Art. 147 ust. 7 w związku z art. 38 ustawy o pomocy społecznej określa, że gminy otrzymują dotację celową na pokrycie wydatków na zasiłki okresowe w wysokości minimalnego zasiłku okresowego w wysokości 50% różnicy między kryterium dochodowym a dochodem osoby samotnie gospodarującej względnie rodziny.

Skontrolowane sprawy spełniają warunki art. 38 ustawy o pomocy społecznej niezbędne do przyznania zasiłku okresowego. Zgromadzona w aktach indywidualnych spraw dokumentacja jest kompletna. Wnioski oznaczone są datą wpływu, terminowo przeprowadzono wywiady środowiskowe, ustalano sytuację rodzinną, mieszkaniową, zdrowotną i dochodową świadczeniobiorcy. Poprawnie obliczano wysokość przyznanych zasiłków okresowych. Akta spraw zawierają również w razie potrzeby dokumenty potwierdzające stan zdrowia lub niepełnosprawność świadczeniobiorcy. Wydawane decyzje administracyjne zawierały niezbędne elementy, określone w art. 107 Kpa.

Nie wniesiono zastrzeżeń do zasadności przyznania pomocy ani zgromadzonej w toku postępowania dokumentacji.

4. Zasiłki celowe i specjalne zasiłki celowe

Pomocą w formie zasiłku celowego objęto w 2022 r. 453 osoby, w tym 13 osobom przyznano zasiłki celowe specjalne. Ogólnie na tę formę pomocy wydatkowano kwotę 785.532 zł, w tym na zasiłki celowe specjalne 6.399 zł. Zasiłki celowe przyznawano najczęściej na pokrycie części kosztów zakupu leków, opału, żywności, odzieży, środków higienicznych, środków czystości, opłaty mieszkaniowe oraz inne cele bytowe.

Sprawdzono dokumentację dotyczącą ww. zasiłków przyznanych na podstawie następujących decyzji:

Decyzja Nr 36/187/2023
Decyzja Nr 5/7501/2022
Decyzja Nr 39/1830/2023
Decyzja Nr 190/194/2023
Decyzja Nr 30/540/2022
Decyzja Nr 144/6397/2022
Decyzja Nr 24/7103/2022
Decyzja Nr 282/1501/2023
Decyzja Nr 83/6321/2022
Decyzja Nr 398/335/2023
Decyzja Nr 3/6797/2022
Decyzja Nr 35/150/2023
Decyzja Nr 99/1241/2023
Decyzja Nr 26/4744/2022
Decyzja Nr 137/5761/2022

Zdarzenie losowe

Decyzja Nr 1/262/2023

Skontrolowane sprawy spełniają warunki art. 39 ust. 1 i 2, art. 40 ust. 1 i 3 oraz art. 41 pkt 1 ustawy o pomocy społecznej niezbędne do przyznania zasiłków celowych, specjalnych zasiłków celowych oraz zasiłku celowego dla rodziny, która poniosła straty w wyniku zdarzenia losowego. Wnioski o przyznanie omawianych zasiłków oznaczone są datą wpływu, terminowo przeprowadzono wywiady środowiskowe, ustalano sytuację

rodzinną, mieszkaniową, zdrowotną i dochodową świadczeniobiorcy. Wskazywano cel, na jaki przyznano świadczenie oraz wskazywano datę jego wypłaty. Wydawane decyzje administracyjne zawierały niezbędne elementy, określone w art. 107 Kpa.

Nie wniesiono zastrzeżeń do zasadności przyznania pomocy ani zgromadzonej w toku postępowania dokumentacji.

5. Skierowania i odpłatność za pobyt osób skierowanych do domów pomocy społecznej

Do zadań Centrum należy kierowanie osób do domów pomocy społecznej. O skierowanie może ubiegać się osoba wymagająca całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, nie mogąca samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie całodobowych usług opiekuńczych.

W kontrolowanym okresie kierowano i ponoszono odpłatność za pobyt mieszkańców gminy w domach pomocy społecznej. Tą formą pomocy objęto w 2022 r. 282 osoby i poniesiono koszty pobytu w wysokości 10.610.320 zł.

Na dzień 31 grudnia 2022 r. liczba osób przebywających w DPS poza Koszalinem wynosiła 155 osób, w tym 41 osób przewlekle chorych psychicznie oraz 26 osób niepełnosprawnych intelektualnie, natomiast w ciągu całego roku były to 172 osoby. Liczba osób przebywająca w DPS w Koszalinie wynosiła 84 osoby, natomiast w ciągu całego roku było to 111 osób, w tym 5 osób skorzystało z możliwości pobytu czasowego. Liczba osób oczekujących na umieszczenie w DPS poza Koszalinem wynosiła 12 osób, w tym 5 osób psychicznie chorych oraz 6 osób niepełnosprawnych intelektualnie. Liczba osób oczekujących na umieszczenie w DPS Koszalin wynosiła 4 osoby. Do dnia kontroli, od 1 stycznia do 28 lutego 2023 r. do Centrum wpłynęło 16 wniosków o umieszczenie w domu pomocy społecznej.

Sprawdzono dokumentację dotyczącą kierowania i odpłatności za pobyt w ww. placówkach na podstawie następujących decyzji:

Decyzja Nr 1/5250/2022
Decyzja Nr 3/5502/2022
Decyzja Nr 6/7691/2022
Decyzja Nr 25/2294/2022
Decyzja Nr 99/1420/2022
Decyzja Nr 26/1344/2022
Decyzja Nr 16/5112/2021
Decyzja Nr 19/1120/2022
Decyzja Nr 21/2999/2022
Decyzja Nr 1/913/2022
Decyzja Nr 2/1437/2022
Decyzja Nr 3/2797/2022
Decyzja Nr 65/369/2022
Decyzja Nr 66/1642/2022
Decyzja Nr 67/2074/2022
Decyzja Nr 12/3413/2022
Decyzja Nr 16/1019/2022
Decyzja Nr 18/1715/2022

Decyzja Nr 20/3148/2022

Decyzja Nr 13/6462/2020

Decyzja Nr 24/4423/2022

Decyzja Nr 22/1958/2022

Skierowane osoby spełniają warunki określone w art. 54 ustawy o pomocy społecznej niezbędne do przyznania całodobowej opieki w ww. placówkach.

Zgromadzona w aktach indywidualnych spraw dokumentacja jest kompletna, przejrzysta, prawidłowo ustalana jest sytuacja rodzinna, zdrowotna, dochodowa oraz poprawnie obliczona odpłatność mieszkańca za pobyt w domu pomocy społecznej, terminowo przeprowadzane są wywiady środowiskowe (zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej – nie rzadziej niż co 12 miesięcy). Wydawane decyzje administracyjne zawierały niezbędne elementy, określone w art. 107 Kpa.

CUS w Koszalinie, przed wydaniem każdej decyzji o zmianie wysokości odpłatności za pobyt w DPS, sporządza adnotację dotyczącą zmiany decyzji ustalającej wysokość odpłatności za pobyt w DPS, gdzie szczegółowo analizowane są zmiany dochodu od momentu poprzedniego ustalenia odpłatności.

Nie wniesiono zastrzeżeń do zasadności przyznania pomocy ani zgromadzonej w toku postępowania dokumentacji.

6. Kierowanie do środowiskowych domów samopomocy

Środowiskowe domy samopomocy są ośrodkami wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi, które w wyniku upośledzenia niektórych funkcji organizmu lub zdolności adaptacyjnych wymagają pomocy do życia w środowisku rodzinnym i społecznym, w szczególności w celu zwiększania zaradności i samodzielności życiowej, a także ich integracji społecznej - art. 51a ust. 1 ustawy o pomocy społecznej.

W Koszalinie funkcjonują trzy środowiskowe domy samopomocy. Ponadto Gmina Miasto Koszalin zawarła porozumienie z Gminą Manowo w zakresie realizacji zadania na rzecz jednego mieszkańca z terenu funkcjonowania CUS.

Centrum przyznawało wsparcie w postaci usług w Środowiskowych Domach Samopomocy na terenie Koszalina: „Odrodzenie”, ul. Odrodzenia 34, „Przyszłość”, ul. Zwycięstwa 119, (ŚDS „Odrodzenie” i „Przyszłość” w Koszalinie przeznaczone są dla osób w wieku od 18 do 60 roku życia, przewlekle chorych psychicznie lub z przewlekłymi zaburzeniami czynności psychicznych oraz trudnościami w samodzielnej egzystencji i funkcjonowaniu społecznym) oraz Środowiskowym Domu Samopomocy przy ul. Budowniczych 6 (ŚDS przeznaczony dla osób w wieku od 18 do 60 roku życia, z niepełnosprawnością intelektualną (co najmniej umiarkowany stopień niepełnosprawności), mających trudności w samodzielnej egzystencji i funkcjonowaniu społecznym. W 2022 roku ww. pomocą objęto 101 osób.

Sprawdzono dokumentację dotyczącą kierowania uczestników do ŚDS na podstawie następujących decyzji:

Decyzja Nr 6/7948/2020

Decyzja Nr 2/5375/2021

Decyzja Nr 3/8131/2020

Decyzja Nr 13/8035/2020

Decyzja Nr 3/8109/2020

Decyzja Nr 12/8154/2020

Decyzja Nr 1/950/2023

Osoby, którym udzielono pomocy w omawianej formie, spełniały warunki określone w ustawie o pomocy społecznej oraz rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2010 r. w sprawie środowiskowych domów samopomocy (Dz. U. z 2020 r., poz. 249) niezbędne do przyznania pomocy w omawianej formie: prawidłowo ustalono sytuację rodzinną, zdrowotną, dochodową rodziny, zgromadzono dokumentację wymienioną w § 7 rozporządzenia, tj. wniosek o skierowanie do domu, zaświadczenie lekarskie, wydane przez lekarza psychiatrę, o występujących zaburzeniach psychicznych oraz zaświadczenie lekarza rodzinnego o stanie zdrowia i o braku przeciwwskazań do uczestnictwa w zajęciach domu wraz z informacją o sprawności w zakresie lokomocji osób niepełnosprawnych fizycznie, a także orzeczenie o stopniu niepełnosprawności.

Skierowanie do ŚDS następowało w drodze decyzji administracyjnej, wydanej przez CUS w Koszalinie. W przypadku pierwszej decyzji o skierowaniu do domu wydawano ją na czas określony, nie dłuższy niż 3 miesiące, konieczny do dokonania przez zespół wspierająco-aktywizujący oceny możliwości zaproponowania osobie indywidualnego planu postępowania wspierająco-aktywizującego oraz okresu, jaki będzie niezbędny do jego realizacji. W aktach spraw znajduje się informacja ŚDS o zaplanowanym okresie realizacji Indywidualnego Planu Postępowania Wspierająco-Aktywizującego. Wydawane decyzje administracyjne zawierały niezbędne elementy, określone w art. 107 Kpa.

Nie wniesiono zastrzeżeń do zasadności przyznania pomocy ani zgromadzonej w toku postępowania dokumentacji.

Akta kontroli str. 110

7. Usługi opiekuńcze oraz specjalistyczne usługi opiekuńcze

Osobie samotnej, która z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymaga pomocy innych osób, a jest jej pozbawiona, przysługuje pomoc w formie usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych. Usługi opiekuńcze lub specjalistyczne usługi opiekuńcze mogą być przyznane również osobie, która wymaga pomocy innych osób, a rodzina, a także wspólnie niezamieszkujący małżonek, wstępni, zstępni nie mogą takiej pomocy zapewnić.

Sprawdzono dokumentację dotyczącą przyznanych usług na podstawie następujących decyzji:

Decyzja Nr 16/129/2023

Decyzja Nr 6/6290/2022

Decyzja Nr 12/234/2023

Decyzja Nr 18/6964/2022

Decyzja Nr 4/34/2023

Decyzja Nr 12/6473/2022

Decyzja Nr 36/7294/2022

Decyzja Nr 7/6235/2022

Decyzja Nr 14/3088/2022

Decyzja Nr 5/7453/2022

Usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania sprawują na terenie Miasta Koszalin pracownicy zatrudnieni w CUS w ramach umowy o pracę (8 osób w pełnym wymiarze czasu pracy). Dodatkowo usługi świadczone są przez wyłonioną w trybie ustawy Prawo

Zamówień Publicznych firmę zewnętrzną na podstawie zawartej umowy. Zlecenie w drodze zamówienia publicznego obejmuje świadczenie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania w godzinach 7.00-20.00 na podstawie wydanych przez Centrum decyzji administracyjnych i tzw. usługi interwencyjne oraz usługi w dni wolne od pracy (soboty, niedziele, dni świąteczne).

W kontrolowanym okresie w ramach umowy o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy z CUS usługi opiekuńcze świadczyło 30 osób (30 etatów). Natomiast usługi realizowane przez firmę zewnętrzną świadczyło w 2022 r. 40-47 osób (47 osób wg stanu na 31 grudnia 2022 r., a w styczniu i lutym 2023 r. – 32 osoby).

W 2022 r. z pomocy w formie usług opiekuńczych skorzystało 365 osób. Koszt realizacji ww. świadczeń wyniósł 3.167.031 zł. W 2023 r. do dnia kontroli z omawianych usług skorzystało 240 osób.

Gmina nie świadczy usług specjalistycznych w ramach środków własnych z uwagi na brak zapotrzebowania (brak wniosków).

Każdy podopieczny oraz osoby składające wniosek uzyskują podczas wywiadu środowiskowego wszelkie informacje dotyczące warunków, kosztów oraz zasad odpłatności za usługi. Sporządzany jest przez pracownika socjalnego *Proponowany zakres usług* z wykazem poszczególnych czynności w zakresie pielęgnacji, usług gospodarczych i innych, a także proponowany wymiar usług i wstępne ustalenie odpłatności.

Sporządzane są bardzo szczegółowe *Karty podopiecznego*, zawierające wszelkie ważne informacje o kliencie, jak np.: dane adresowe, kontakt z najbliższą rodziną, dane i kontakt do lekarza pierwszego kontaktu oraz pielęgniarki środowiskowej, opis stanu zdrowia i sprawności, sytuacji mieszkaniowej i inne niezbędne. Sporządzany jest *Zakres usług*, ze wskazaniem czynności, niezbędnych do wykonania w środowisku w ramach realizacji przyznanych usług.

Zakres usług, zgodny z zapotrzebowaniem i stanem zdrowia strony, określony jest w treści decyzji przyznającej pomoc, a szczegółowo w opisanych wyżej dokumentach. W treści decyzji wskazuje się ilość oraz częstotliwość przyznanych usług opiekuńczych.

W aktach podopiecznego znajduje się informacja lekarza o stanie zdrowia osoby ubiegającej się o pomoc w formie usług opiekuńczych oraz o konieczności pomocy innych osób w związku ze stanem zdrowia, ponadto, w razie potrzeby, dodatkowa, niezbędna dokumentacja medyczna.

Centrum Usług Społecznych w Koszalinie sprawuje nadzór nad jakością świadczonych usług poprzez:

- bieżącą kontrolę opiekunek etatowych przez Dział Usług Opiekuńczych,
- bieżącą kontrolę przez Dział Usług Opiekuńczych umowy na świadczenie usług opiekuńczych zawartej z Wykonawcą zewnętrznym (codzienne telefony do koordynatora Wykonawcy oraz maile, rozmowy bezpośrednio z opiekunami Wykonawcy, weryfikację dokumentów rozliczeniowych),
- wykonywanie telefonów przez Dział Usług Opiekuńczych do podopiecznych celem zweryfikowania otrzymanych od opiekunów informacji,
- sprawdzanie przez Dział Usług Opiekuńczych obecności opiekunów u podopiecznych, weryfikacja czy dobrze wywiązują się ze swoich zadań, czy realizują usługi zgodnie z przyznanym zakresem czynności, czy przebywają u podopiecznych zgodnie z ułożonym grafikiem oraz zgodnie z przyznanym wymiarem usług,

- notatki od opiekunek na temat funkcjonowania podopiecznych w środowiskach (o sytuacji bytowej i zdrowotnej), które przekazywane są do pracowników socjalnych,
- kontrolę realizacji umowy zawartej z Wykonawcą zewnętrznym przez zespół powołany zarządzeniem Dyrektora Centrum (w kontrolowanym okresie przeprowadzono jedną kontrolę w dniach 22-30 listopada 2022 r. – nie stwierdzono nieprawidłowości).

Warunki sprawowania usług opiekuńczych w Mieście Koszalin reguluje Uchwała Nr XXXV/579/2021 z dnia 23 września 2021 r. w sprawie określenia szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również trybu ich pobierania.

Zgromadzona w aktach indywidualnych spraw dokumentacja jest kompletna, przejrzysta, prawidłowo ustalana jest sytuacja rodzinna, zdrowotna, dochodowa oraz poprawnie obliczona odpłatność za zrealizowane usługi, terminowo przeprowadzane są wywiady środowiskowe (zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej – nie rzadziej niż co 6 miesięcy). Wydawane decyzje administracyjne zawierają niezbędne elementy, określone w art. 107 Kpa.

Nie wniesiono zastrzeżeń do zasadności przyznania pomocy ani zgromadzonej w toku postępowania dokumentacji.

8. Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi

W 2022 roku mieszkańcy Miasta Koszalin korzystali z pomocy w formie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi – 13 osób na łączną kwotę 44.970 zł.

Sprawdzono dokumentację dotyczącą przyznanych usług na podstawie następujących decyzji:

Decyzja Nr 202/3727/2022

Decyzja Nr 34/3972/2022

Decyzja Nr 24/2024/2022

Decyzja Nr 1/2106/2022

Decyzja Nr 2/2044/2022

Decyzja Nr 7/3410/2022

Osoby, którym przyznano pomoc w tej formie, spełniają warunki art. 50 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej oraz rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych z dnia 22 września 2005 r. (Dz. U. Nr 189, poz. 1598 ze zm.) niezbędne do przyznania ww. usług. Do akt sprawy dołączono dokumentację medyczną, potwierdzającą uprawnienia do korzystania z omawianych usług – zaświadczenia i opinie lekarza specjalisty z zakresu psychiatrii, orzeczenia o niepełnosprawności oraz inne informacje. W aktach spraw znajdują się informacje o korzystaniu z pomocy w ramach innych systemów zabezpieczenia społecznego (systemu zdrowia lub edukacji).

Zakres usług wskazany jest w treści decyzji administracyjnej, przyznającej świadczenie. Uwzględniono w niej również częstotliwość oraz wymiar usług, koszt 1 godziny, a także ustalono odpłatność za przyznane świadczenie.

Centrum Usług Społecznych w Koszalinie sprawowało w 2022 roku nadzór nad jakością świadczonych usług poprzez:

- bieżącą kontrolę, prowadzoną przez Dział ds. Osób Starszych i Niepełnosprawnych, umowy na świadczenie usług specjalistycznych dla osób z zaburzeniami psychicznymi zawartej z wykonawcą zewnętrznym (weryfikacja dokumentów rozliczeniowych i ich analiza),
- korespondowanie przez Dział ds. Osób Starszych i Niepełnosprawnych z wykonawcą zewnętrznym w celu dostarczenia drogą mailową zaszyfrowanych informacji o każdym nowym uczestniku i liczbie przyznanych godzin w miesiącu oraz rodzaju specjalistycznych usług,
- kontrolę realizacji ww. umowy przez zespół powołany zarządzeniem Dyrektora Centrum (w kontrolowanym okresie przeprowadzono 1 kontrolę w dniach 14-30 września 2022 r. - stwierdzono nieprawidłowości).

Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi realizowane były przez Koszalińskie Stowarzyszenie Pomocy Osobom Autystycznym (w 2022 r.). Na dzień kontroli zawarto umowy z dwoma podmiotami, które w 2023 r. podjęły się realizacji specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi na rzecz osób z terenu funkcjonowania CUS. Usługi te realizują specjaliści z zakresu: pedagogiki, logopedii, fizjoterapii, rehabilitacji medycznej. Osoby te posiadają niezbędne wykształcenie i doświadczenie zawodowe do świadczenia usług przyznanych w kontrolowanym okresie przez Centrum.

Zgromadzona w aktach indywidualnych spraw dokumentacja jest kompletna, przejrzysta, prawidłowo ustalana jest sytuacja rodzinna, zdrowotna, dochodowa oraz poprawnie obliczona odpłatność za zrealizowane usługi, terminowo przeprowadzane są wywiady środowiskowe (zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej – nie rzadziej niż co 6 miesięcy). Wydawane decyzje administracyjne zawierają niezbędne elementy, określone w art. 107 Kpa.

Nie wniesiono zastrzeżeń do zasadności przyznania pomocy, jak również do prowadzonej w tych sprawach dokumentacji.

9. Schronienie

Zgodnie z art. 17 ust 1 pkt 3 ustawy o pomocy społecznej do zadań gminy o charakterze obowiązkowym należy udzielanie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym.

Gmina Miasto Koszalin zabezpieczała w okresie od 1 stycznia 2022 r. do 31 grudnia 2022r. miejsca dla osób bezdomnych na terenie Koszalina poprzez zawarcie umowy z Towarzystwem Pomocy im. św. Brata Alberta Koło Koszalińskie o realizację zadania publicznego, o której mowa w art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie - *Nr DOK.1131.106.2021 z dnia 29 grudnia 2021r. pod tytułem – Prowadzenie schroniska dla osób bezdomnych oraz prowadzenie noclegowni i ogrzewalni w latach 2022-2023*. Następnie w dniu 17 października 2022 r. Miasto zawarło porozumienie o rozwiązaniu ww. umowy, a w dniu 23 grudnia 2022r. ponownie zawarło umowę pod tytułem: *Prowadzenie schroniska dla osób bezdomnych oraz prowadzenie noclegowni i ogrzewalni w roku 2023* na okres od 1 stycznia 2023 r. do 31 grudnia 2023 r.

W kontrolowanym okresie zapewniano:

1. miejsca w schronisku: 20 miejsc na podstawie umowy o realizację zadania publicznego,

2. miejsca w schronisku z usługami opiekuńczymi: od 1 stycznia do 31 grudnia 2022 r. - 19 miejsc dla 19 osób na podstawie zawartej umowy, natomiast od 1 stycznia do 28 lutego 2023 r. - 11 miejsc dla 11 osób.
3. miejsca w noclegowni: 50 miejsc na podstawie umowy o realizację zadania publicznego,
4. miejsca w ogrzewalni: 8 miejsc na podstawie umowy o realizację zadania publicznego.

Ponadto zawarto umowy:

- umowa nr DOK.1131.5.2023 zawarta w dniu 12 stycznia 2023 r. ze Stowarzyszeniem „DOM” w Kolbudach na okres od 1 stycznia do 28 lutego 2023 r. na 59 osobodni (1 miejsce);
- umowa nr DOK.1131.13.2023 zawarta w dniu 18 stycznia 2023 r. ze Stowarzyszeniem „Jesień” w Nowym Jasińcu na okres od 1 stycznia do 28 lutego 2023 r. na 590 osobodni (10 miejsc).

Sprawdzono dokumentację dotyczącą udzielenia schronienia na podstawie:

Decyzja Nr 48/3316/2022
Decyzja Nr 51/7710/2022
Decyzja Nr 84/46/2023
Decyzja Nr 51/452/2022
Decyzja Nr 8/470/2022
Decyzja Nr 222/54/2023
Decyzja Nr 62/6692/2022
Decyzja Nr 59/4911/2022
Decyzja Nr 55/1081/2022
Decyzja Nr 58/611/2023
Decyzja Nr 57/7426/2022
Decyzja Nr 116/4957/2022
Decyzja Nr 6/1907/2022

Osoby, którym udzielono pomocy w formie schronienia, spełniają warunki art. 17 ust. 1 pkt 3 i art. 48 ustawy o pomocy społecznej niezbędne do przyznania ww. pomocy.

Udzielanie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym należy do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym (art. 17, ust. 1, pkt 3 ustawy o pomocy społecznej). Zgodnie z art. 48a ust. 1 i ust. 4 ustawy o pomocy społecznej udzielenie schronienia następuje przez przyznanie tymczasowego schronienia w noclegowni, schronisku dla osób bezdomnych albo schronisku dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi. Udzielenie schronienia w schronisku dla bezdomnych powinno następować, zgodnie z art. 106 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej, na podstawie decyzji administracyjnej. Jej wydanie powinno być poprzedzone przeprowadzeniem wywiadu środowiskowego (art. 106 ust. 4), a także zawarciem kontraktu socjalnego z osobą bezdomną (art. 48a ust. 2).

Z dokumentacji zgromadzonej przez Centrum wynika, że spełnione zostały określone wyżej warunki. Ponadto w dokumentacji osób skierowanych do schroniska z usługami opiekuńczymi znajdują się *Karty oceny świadczeniobiorcy kierowanego do zakładu opiekuńczego/ przebywającego w zakładzie opiekuńczym*.

Zgromadzona w aktach spraw indywidualnych dokumentacja jest kompletna, przejrzysta, prawidłowo ustalona jest sytuacja rodzinna, zdrowotna, dochodowa oraz poprawnie obliczona odpłatność za pobyt w instytucji zapewniającej schronienie, terminowo przeprowadzane są wywiady środowiskowe (zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy

o pomocy społecznej – nie rzadziej niż co 6 miesięcy). Wydane decyzje administracyjne zawierają niezbędne elementy, określone w art. 107 Kpa.

Zgodnie z art. 48a ust. 11 ustawy o pomocy społecznej wojewoda prowadzi rejestr miejsc, w których gmina udziela tymczasowego schronienia w schroniskach dla osób bezdomnych, schroniskach dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi, noclegowniach oraz ogrzewalniach”. Natomiast art. 48a ust. 11 c stanowi, iż gmina zgłasza wojewodzie wszelkie zmiany danych objętych rejestrem w terminie 14 dni od dnia ich powstania.

CUS w Koszalinie dokonał w dniach 13 stycznia 2022 r., 2 lutego 2022 r., 16 marca 2022 r. oraz 14 lutego 2023 r. zgłoszenia do rejestru Wojewody Zachodniopomorskiego miejsc w schroniskach dla bezdomnych.

Poza wsparciem instytucjonalnym osobom bezdomnym, spełniającym ustawowe warunki, przyznawano ponadto pomoc społeczną w postaci posiłków w ramach rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” oraz pieniężnych zasiłków np. okresowych, celowych. Udzielono również wsparcia w postaci pracy socjalnej.

Zasady udzielania schronienia i odpłatności określono w Uchwale Nr XLVI/667/2018 z dnia 21 czerwca 2018 r. w sprawie ustalenia szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia, które udzielają schronienia osobom bezdomnym.

Nie wniesiono zastrzeżeń do zasadności przyznania pomocy, jak również do prowadzonej w tych sprawach dokumentacji.

Akta kontroli str. 108-109

10. Sprawienie pogrzebu

Zgodnie z art. 17 ust 1 pkt 15 ustawy o pomocy społecznej do zadań gminy o charakterze obowiązkowym należy sprawienie pogrzebu. W myśl art. 44 ustawy sprawienie pogrzebu odbywa się w sposób ustalony przez gminę, zgodnie z wyznaniem zmarłego. Zgodnie z ustawą z dnia 31 stycznia 1959 r. o cmentarzach i chowaniu zmarłych (Dz.U. z 2023 r., poz. 887 ze zm.) w pierwszej kolejności prawo pochowania zwłok ludzkich ma najbliższa pozostała rodzina osoby zmarłej: małżonek(ka), krewni zstępni, krewni wstępni, krewni boczni do 4 pokolenia oraz powinowaci w linii prostej do 1 stopnia. Prawo do pochowania zwłok przysługuje również osobom, które dobrowolnie do tego się zobowiązały. W myśl art. 10 ust. 3 tej ustawy zwłoki nie pochowane przez wskazane podmioty są chowane przez gminę właściwą ze względu na miejsce zgonu.

Uchwała Nr XV/146/2007 z dnia 25 października 2007 r. w sprawie zasad sprawiania pogrzebu przez Gminę Miasto Koszalin, zmieniona uchwałą Nr XIV/155/2011 z dnia 22 września 2011 r. reguluje zasady sprawiania pogrzebu osobom zmarłym przez Gminę Miasto Koszalin.

Zgodnie z danymi zawartymi w *Sprawozdaniu rocznym MRiPS-03 z udzielonych świadczeń pomocy społecznej – pieniężnych, w naturze i usługach za 2022 r.* CUS w Koszalinie sprawił pochówek na koszt gminy 34 osobom i poniósł na ten cel koszty w wysokości 80.915 zł. W celu realizacji zadania zawierane są corocznie stosowne umowy. Ostatnia Umowa Nr DOK.1131.26.2023 zawarta została 9 lutego 2023 r. pomiędzy Gminą Miasto Koszalin, Centrum Usług Społecznych w Koszalinie, reprezentowaną przez Panią Bogumiłą Szczepanik, Dyrektora CUS na podstawie Pełnomocnictwa Prezydenta Miasta Koszalina a Przedsiębiorstwem Gospodarki Komunalnej Spółką z o.o. w Koszalinie. Umowa

została zawarta w wyniku postępowania pod tytułem „Świadczenie usług pogrzebowych obejmujących pochówki osób, w szczególności: bezdomnych, nieznanymi, samotnych, dzieci martwo urodzonych i szczątków ludzkich – cz. II” przeprowadzonego w trybie podstawowym, na podstawie art. 275 pkt 1 ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych w związku z art. 359 pkt 2 tej ustawy.

Podczas kontroli przeanalizowano sprawy pochówków dzieci martwo urodzonych (2 faktury), a także akta dotyczące pochówku 3 osób. Dokumentacja zawierała niezbędne dokumenty odnośnie osoby zmarłej, zlecenie na dokonanie pochówku, akt zgonu, ewentualne notatki pracowników oraz fakturę dot. kosztów za pochówek.

Nie wniesiono zastrzeżeń do zgromadzonej w toku postępowania dokumentacji.

Akta kontroli str. 303-328

11. Wynagrodzenie za sprawowanie opieki

Zgodnie z art. 53a ust. 1 ustawy o pomocy społecznej, wynagrodzenie za sprawowanie opieki wypłaca się w wysokości ustalonej postanowieniem sądu. Udzielenie świadczenia w tej postaci nie wymaga przeprowadzania wywiadu środowiskowego oraz wydania decyzji administracyjnej.

Zgodnie z danymi zawartymi w Sprawozdaniu MRiPS-03 w 2022 r. wypłacano wynagrodzenie za sprawowanie opieki 43 osobom na łączną kwotę 254.233 zł.

W aktach trzech analizowanych spraw zgromadzono niezbędną dokumentację: wnioski, postanowienia sądu o przyznaniu wynagrodzenia za sprawowanie opieki prawnej nad osobą całkowicie ubezwłasnowolnioną. Nie wniesiono zastrzeżeń do realizacji świadczenia.

11. Prowadzenie i zapewnienie miejsc w mieszkaniach chronionych

Do zadań własnych o charakterze obowiązkowym (art. 17 ust. 1 pkt. 12 ustawy o pomocy społecznej) należy prowadzenie i zapewnienie miejsc w mieszkaniach chronionych, a od 1 listopada 2023 r., zgodnie z nowelizacją ustawy o pomocy społecznej - mieszkaniach treningowych lub wspomaganych.

W dniu 2 sierpnia 2016 roku Gmina Miasto Koszalin reprezentowana przez Panią Bogumiłę Szczepanik, Dyrektora Centrum Usług Społecznych w Koszalinie, zawarła porozumienie Nr 6 (DOK.411.6.2016) z Fundacją „Zdążyć z Miłością”, którego celem była współpraca partnerów przy realizacji zadania określonego w art. 53 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, polegającego na prowadzeniu przez Fundację mieszkania chronionego. Porozumienie, zgodnie z informacją Dyrektora CUS, obejmuje jedynie współpracę np. w ramach pracy socjalnej, czynności asystenta rodziny lub działań wspierających organizatora społeczności lokalnych.

Z informacji przedstawionych przez Dyrektora Centrum - w Koszalinie funkcjonują mieszkania zwane przez prowadzące je stowarzyszenia lub fundacje mieszkaniem chronionymi. Żadne z nich nie jest prowadzone przez Gminę Miasto Koszalin, ani nie jest im zlecone zadanie prowadzenia ww. mieszkania. W związku z powyższym Centrum nie ma zasobów w postaci miejsca w mieszkaniach oraz możliwości skierowania do nich na podstawie ustawy o pomocy społecznej (wydania decyzji przyznającej pobyt w mieszkaniu). W związku z powyższym Gmina nie posiada uchwały regulującej

odpłatność za pobyt w mieszkaniu chronionym. Pracownicy socjalni, asystentki rodziny, koordynatorki pieczy zastępczej nie posiadają możliwości zaoferowania wsparcia w postaci mieszkania chronionego poszczególnym grupom potrzebujących. W związku z tym nie odnotowano od wielu lat żadnego wniosku o przyznanie mieszkania chronionego. Szczególnie pracownicy odpowiedzialni za pracę w środowisku osób bezdomnych i zagrożonych bezdomnością wskazują na potrzebę posiadania miejsc w mieszkaniu treningowym lub wspieranym np. dla osób opuszczających zakład karny i nie posiadających możliwości powrotu do ostatniego miejsca zamieszkania, dla osób bezdomnych z zaburzeniami psychicznymi i innych bezdomnych, którzy z różnych powodów odmawiają skierowania do schroniska i doraźnie korzystają z noclegowni lub przebywają w miejscach niemieszkalnych. Wg opinii pracowników część osób korzystających obecnie ze schroniska z usługami opiekuńczymi mogłyby funkcjonować w mieszkaniu wspieranym.

„Tworzenie i prowadzenie mieszkań chronionych dla samotnych, bezdomnych matek oraz ich małoletnich dzieci to jedno z głównych zadań, jakie postawiła przed sobą Fundacja „Zdążyć z Miłością”. Fundacja informuje na stronach www o 2 mieszkaniach, natomiast w sprawozdaniu z realizacji „Miejskiego Programu Wyrównywania Szans Osób Niepełnosprawnych na lata 2018-2022” za rok 2021 wymieniane są 3 mieszkania chronione/wspomagane Fundacji (str. 16 Sprawozdania). „Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną Koło w Koszalinie” wg ww. sprawozdania w 2021 roku prowadziło 4 mieszkania chronione (strona 25-26 Sprawozdania). Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych ich Rodzin i Przyjaciół w Koszalinie wg sprawozdania także prowadzi mieszkania chronione (brak wskazania liczby mieszkań). Również Towarzystwo im. Św. Brata Alberta Oddział w Koszalinie prowadzi 4 mieszkania treningowe dla osób bezdomnych i zagrożonych bezdomnością.

W „Ocenie zasobów pomocy społecznej dla Miasta Koszalin za 2022 rok” oraz w „Sprawozdaniu z działalności Centrum Usług Społecznych w Koszalinie za 2022 rok” wymienioną potrzebą z zakresu spraw społecznych jest „Mieszkanie chronione dla osób starszych z usługami opiekuńczymi oczekujących na umieszczenie w domu pomocy społecznej, prowadzone przez NGO”. Również rekomendacje opisane w ramach dokumentu „Diagnoza potrzeb i potencjału lokalnej społeczności w zakresie usług społecznych. Koszalin 2021” wskazują na „zwrócenie szczególnej uwagi na zwiększenie miejsc pobytu dla osób w kryzysie lub z zaburzeniami psychicznymi, jak również mieszkań wspomaganych dla osób z niepełnosprawnościami”.

Zadanie określone w art. 17 ust. 1 pkt. 12 ustawy o pomocy społecznej nie jest zatem realizowane. Każdy organ administracji jest zobowiązany do wykonywania zadań, jakie spoczywają na nim z mocy ustawy.

Akta kontroli str. 113-114

Praca socjalna z osobą lub rodziną i środowiskiem lokalnym

Rodziny z terenu Miasta Koszalin pozostawały 2022 roku w trudniej sytuacji życiowej i korzystały z pomocy CUS głównie z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby (1.122 rodziny), niepełnosprawności (749 rodzin), ubóstwa (740 rodzin) oraz bezrobocia (368 rodzin). Zgodnie z danymi zawartymi w *Sprawozdaniu rocznym MRiPS-03 z udzielonych świadczeń pomocy społecznej – pieniężnych, w naturze i usługach w 2022 roku* wsparciem Centrum objęto 1.116 rodzin (1.693 osoby w rodzinach), a decyzją przyznano świadczenia 1.233 osobom. Pomocy wyłącznie w postaci pracy socjalnej udzielono 102 rodzinom (141

osób w rodzinach).

Wszystkie etapy postępowania, związane z przyznaniem przez CUS pomocy, rejestrowane są w systemie Opieka, a całość dokumentacji znajduje się w aktach klienta. Każdy wniosek o udzielenie pomocy rejestrowany jest w systemie e-kancelaria poprzez nadanie numeru zgodnie z jednolitym rzeczowym wykazem akt. Wywiady środowiskowe sporządzane są elektronicznie w terminalu mobilnym lub w wersji papierowej. Plan pomocy sporządzony przez pracownika socjalnego, przyznane świadczenie, decyzja administracyjna rejestrowane są w systemie Opieka, a wersja papierowa prowadzonego postępowania znajduje się w odpowiednio oznaczonych (zgodnie z JRWA) indywidualnych aktach klientów. Realizacja decyzji następuje poprzez wypłatę świadczenia na wskazane konto bankowe klienta, na konto instytucji lub przekazem pocztowym. Akta klientów znajdują się w zamykanych na klucz szafach w pokojach pracowników socjalnych, zajmujących się daną sprawą.

Narzędzia stosowane w pracy socjalnej przez pracowników socjalnych:

- Wywiad środowiskowy (elektroniczny bądź papierowy),
- Kontrakt socjalny,
- Karta pracy socjalnej/karta działań (w wersji papierowej, elektronicznie w systemie *Opieka w zakładce praca socjalna*),
- Karta opisu,
- Karta diagnozy,
- Plan pracy,
- Modyfikacja planu pracy,
- Karta ewaluacji końcowej.

Pracownicy socjalni przyjmują klientów w siedzibie Centrum od poniedziałku do piątku w godzinach 8:00–14:00. Klienci kontaktują się z pracownikami socjalnymi także telefonicznie i umawiają się na dogodną godzinę. Umożliwia to zapewnienie swobodnej rozmowy, także w zakresie obsługi klienta w kryzysie lub tzw. „trudnego” bezpośrednio w pokoju pracownika socjalnego.

Inne działania w zakresie organizacji pracy socjalnej na rzecz klienta i środowiska lokalnego:

- przeprowadzanie wywiadów środowiskowych o przydzielenie asystenta rodziny (45 wywiadów)
- przeprowadzanie wywiadów środowiskowych o przydzielenie świadczeń z ustawy o świadczeniach rodzinnych (173 wywiady o przyznaniu świadczenia pielęgnacyjnego, 109 wywiadów o specjalny zasiłek opiekuńczy, 1 wywiad o aktualizację zasiłku dla opiekuna, 17 wywiadów w związku ze świadczeniem 500+),
- realizacja postanowień sądu w zakresie ustanowienia opiekuna tymczasowego dla małoletnich obywateli Ukrainy – monitorowanie sprawowania opieki (117 postanowień),
- monitoring środowiska przez pracownika socjalnego w związku z procedurą Niebieskie Karty, sporządzanie wywiadów środowiskowych, diagnoz (20 środowisk) oraz udział pracowników socjalnych w grupach roboczych,
- podejmowanie czynności na zgłoszenia (185 zgłoszeń) i interwencje w sytuacjach nagłych i kryzysowych (3 interwencje kryzysowe),
- przeprowadzanie wywiadów środowiskowych w gospodarstwach domowych, które złożyły wnioski o dodatek węglowy i dodatek dla gospodarstw domowych (poza ustawą o pomocy społecznej),

- sporządzenie i monitoring realizacji Indywidualnego Programu Integracji dla osób, które uzyskały status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą mającego na celu wspieranie procesu ich integracji,
- kierowanie osób do Centrum Integracji Społecznej w Mielnie i współpraca z ww. Centrum (z 6 osobami podpisano Indywidualny Program Zatrudnienia Socjalnego w CIS),
- współpraca z gminami z całego kraju, sporządzanie kontraktów socjalnych oraz wywiadów środowiskowych z osobami bezdomnymi przebywającymi w Koszalinie z ostatnim stałym zameldowaniem w innej gminie (233 wywiady dla innych gmin),
- działania osłonowe na rzecz osób bezdomnych, takie jak zabezpieczanie schronienia w odpowiednich placówkach, docieranie do osób bezdomnych przebywających w miejscach niemieszkalnych, monitorowanie tych środowisk, szczególnie w okresie jesienno-zimowym, motywowanie do zmiany swojej sytuacji życiowej, pomoc w uzyskaniu miejsca w ośrodkach terapeutycznych, kierowanie do schroniska dla osób bezdomnych i schronisk z usługami opiekuńczymi, ścisła współpraca ze szpitalami, zabezpieczanie żywności ubrań i leków,
- współpraca z pedagogami szkolnymi: wymiana informacji dotyczącej funkcjonowania dziecka i jego zachowania w celu pomocy i wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży,
- współpraca z Sądem Rejonowym w Koszalinie i Zespołem Kuratorskiej Służby Sądowej: pozyskiwanie informacji o funkcjonowaniu rodziny w środowisku, bieżące informowanie sądu o sytuacji rodzinnej podopiecznych, kierowanie wniosków do sądu o wydanie postanowienia o umieszczeniu w domu pomocy społecznej bez zgody tej osoby,
- współpraca z placówkami służby zdrowia: przyjmowanie zgłoszeń pielęgniarek środowiskowych oraz lekarzy o osobach wymagających wsparcia Centrum, ustalanie terminów wspólnych wizyt lub indywidualnych wizyt i wejść w środowisko,
- współpraca z Zarządem Budynków Mieszkalnych w Koszalinie poprzez wspólne wejścia w środowisko, aktywizowanie osób zagrożonych bezdomnością do odpracowania /spłacania zadłużenia za lokal,
- współpraca z Komendą Miejską Policji i Strażą Miejską w Koszalinie: pozyskiwanie informacji dotyczących przeprowadzanych interwencji w miejscu zamieszkania świadczeniobiorców, w ramach „Akcji zima” w zakresie monitorowania osób bezdomnych w miejscach niemieszkalnych oraz tworzenia mapy miejsc przebywania osób bezdomnych;
- współpraca z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie: opiniowanie sytuacji rodzica biologicznego, udział w posiedzeniu zespołów,
- współpraca z Okręgowym Inspektoratem Służby Więziennej w Koszalinie: objęcie pomocą osób opuszczających ZK i AŚ oraz ich rodziny pomocą wynikającą z ustawy o pomocy społecznej,
- współpraca z Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych: wnioskowanie o podjęcie leczenia odwykowego,
- współpraca z Centrum Psychoterapii i Leczenia Uzależnień „ANON”: kierowanie na terapię osób uzależnionych od alkoholu i dorosłych członków rodzin z problemem alkoholowym,
- współpraca z Ośrodkiem Terapii i Opieki Nad Nietrzeźwymi – wysyłanie wniosków o informację czy osoba przebywała w OTION,
- współpraca z POLREGIO S.A. z siedzibą w Warszawie: w sprawie zasad korzystania i rozliczania należności za kredytowane przejazdy pociągami uruchamianymi przez POLREGIO S.A. z tytułu pomocy społecznej,

- współpraca z Zespołem Leczenia Środowiskowego - objęcie pomocą i wsparciem w miejscu zamieszkania,
- współpraca z Zakładem Ubezpieczeń Społecznych – pomoc klientom w składaniu wniosków do lekarza orzecznika ZUS, wniosków o świadczenia z ZUS.

Zgodnie z art. 103 ustawy o pomocy społecznej *dyrektor centrum usług społecznych może, w drodze umowy, ustalić z małżonkiem, zstępnymi lub wstępnymi wysokość świadczonej przez nich pomocy na rzecz osoby ubiegającej się o przyznanie świadczenia.* Od 1 stycznia 2022 r. do dnia kontroli w Centrum Usług Społecznych w Koszalinie zawarto 38 takich umów.

Centrum udzieliło pomocy obywatelom Ukrainy w oparciu o art. 29 i 30 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa:

- Centrum udzieliło wsparcia obywatelom Ukrainy zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 3 i 14 i art. 48b ustawy o pomocy społecznej, w zakresie:
 - zapewnienia jednego gorącego posiłku dla dzieci i młodzieży w szkole;
 - przyznania zasiłków celowych na posiłek w szkole dla uczniów szkół ponadpodstawowych, zasiłków celowych na posiłek dla uczniów na okres wakacji oraz dla uczniów ze zdalną nauką;
 - przyznanie zasiłków celowych na wyżywienie dzieci w przedszkolu,
- Pracownicy socjalni, w tym pracownicy władający językiem ukraińskim oprócz wsparcia finansowego udzielali informacji m.in. na temat organizacji działających na terenie Koszalina, które pomagają obywatelom Ukrainy, przekazywali informacje o istniejących w PUP ofertach pracy dla obywateli Ukrainy,
- Powstanie punktu informacyjnego – udzielanie porad obywatelom Ukrainy osobiście oraz telefonicznie (oddzielny numer telefonu),
- Realizacja projektu „PomagaMy Ukrainie” z czynnym udziałem pracowników socjalnych, w tym kwalifikowanie obywateli Ukrainy do udziału w projekcie.

Centrum współpracuje z Okręgowym Inspektoratem Służby Więziennej w Koszalinie zgodnie z porozumieniem zawartym w dniu 28 października 2015 r., którego intencją jest współpraca obu stron umowy w zakresie organizacji różnych form pomocy na rzecz osób zwalnianych z Zakładów Karnych i Aresztów Śledczych oraz rodzin osób pozbawionych wolności. Centrum udziela pomocy osobom w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego. Pomoc polega m.in. na przyznaniu świadczeń pieniężnych (zasiłek stały, zasiłek okresowy, zasiłek celowy na żywność, opał, środki czystości), jednego gorącego posiłku dziennie, przyznaniu prawa do świadczeń zdrowotnych, skierowania do instytucji w celu uzyskania pomocy żywnościowej. Wszystkie osoby, które po opuszczeniu zakładu karnego zgłosiły się do Centrum w sprawie udzielenia pomocy społecznej, zostały poinformowane o możliwości skorzystania z pomocy specjalistycznej w formie konsultacji psychologicznych, pedagogicznych. Praca z ww. osobami polegała przede wszystkim na motywowaniu do podjęcia działań zmierzających do poprawy sytuacji, mobilizacji i pomocy w podjęciu leczenia, kompletowaniu dokumentów niezbędnych do ubiegania się o orzeczenie o stopniu niepełnosprawności, kierowaniu do Powiatowego Urzędu Pracy w Koszalinie.

Centrum współpracuje z organizacjami pozarządowymi w poniższym zakresie:

- współpraca ze Stowarzyszeniem SOS Wioski Dziecięce w ramach Programu Umacniania Rodziny: udzielanie wsparcia rodzinom z dziećmi, które korzystają ze świetlicy środowiskowej w Koszalinie. Pracownicy Świetlicy SOS pracują z rodzinami, aby podnieść ich kompetencje wychowawcze, walczyć z uzależnieniami, bezrobociem, wyuczoną bezradnością i aktywizować je społecznie,
- współpraca z Domem Miłosierdzia Bożego: udzielanie wsparcia wynikającego z ustawy o pomocy społecznej mieszkańcom przebywającym na terenie Domu,
- współpraca z Fundacją „Zdążyć z Miłością”: udzielanie wsparcia rzeczowego klientom Centrum,
- współpraca z Caritas Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej: udzielanie wsparcia kobietom przebywającym w Centrum Kryzysowym dla Kobiet i Kobiet z Dziećmi oraz kierowanie podopiecznych do Caritas w celu uzyskania pomocy żywnościowej,
- współpraca z Oddziałem Rejonowym Polskiego Czerwonego Krzyża: kierowanie podopiecznych Centrum do PCK w celu uzyskania pomocy żywnościowej,
- współpraca z Kościołem Starokatolickim w RP - kierowanie podopiecznych Centrum do Kościoła Starokatolickiego w celu uzyskania pomocy żywnościowej,
- współpraca ze Stowarzyszeniem „Dom” w Kolbudach, Stowarzyszeniem „Jesień” w Nowym Jasińcu: udzielanie schronienia osobom bezdomnym z usługami opiekuńczymi oraz zapewnienie całodziennego wyżywienia,
- współpraca ze Stowarzyszeniem „Wiosna” w Krakowie - zgłoszenie rodzin w ramach „Szlachetnej Paczki”,
- współpraca z Towarzystwem Pomocy im. św. Brata Alberta Koło Koszalińskie - zapewnienie schronienia osobom bezdomnym, wydawanie i umożliwienie spożycia gorącego posiłku dla dorosłych podopiecznych Centrum oraz dowóz posiłków na adres zamieszkania.

Miasto Koszalin korzysta z żywności w ramach „Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa”. W 2022 r. wydano:

- 68 skierowań do Caritas Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej,
- 681 skierowań do Oddziału Rejonowego Polskiego Czerwonego Krzyża,
- 89 skierowań do Kościoła Starokatolickiego RP.

W 2023 r. (do dnia kontroli) nie wydano skierowań w ramach Programu POPŻ.

W okresie objętym kontrolą w CUS zawarto 33 kontrakty socjalne (zgodnie z informacją zawartą w Sprawozdaniu MRiPS-03-R za 2022 r.). Podczas kontroli przeanalizowano 6 z nich. W dwóch przypadkach klient nie wywiązał się z zobowiązań kontraktu (przerwanie terapii odwykowej, brak kontaktu). Pozostałe zrealizowano zgodnie z założeniami. W aktach opisano szczegółowo sytuację osób i rodzin, a także określano cele i założenia kontraktu, ustalano daty oceny realizacji kontraktu, nadzorowano realizację zaplanowanych działań, sporządzano oceny i monitorowano sytuację osób realizujących kontrakt oraz po jego zakończeniu, o ile osoba pozostawała w systemie pomocy społecznej.

Gmina zabezpiecza potrzeby mieszkańców w zakresie prowadzenia poradnictwa specjalistycznego na rzecz lokalnej społeczności. W roku 2022 udzielono 866 indywidualnych porad i konsultacji w ramach pomocy psychologicznej, psychoterapeutycznej, diagnostycznej i pedagogicznej. Porad udzielono 319 osobom. W roku 2023 (do dnia 28 lutego) udzielono 159 indywidualnych porad i konsultacji w ramach

pomocy psychologicznej, psychoterapeutycznej, diagnostycznej i pedagogicznej. Porad udzielono 72 osobom.

W Centrum Usług Społecznych prowadzona jest szeroka pomoc specjalistyczna skierowana do mieszkańców Miasta Koszalina. Specjaliści oferują pomoc psychologiczną i pedagogiczną osobom i rodzinom, które mają trudności lub wykazują potrzebę wsparcia w wiązaniu swoich problemów życiowych. Pomoc specjalistyczna obejmuje osoby i rodziny pozostające w trudnej sytuacji życiowej z powodu nieumiejętności poradzenia sobie w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, problemów natury psychologicznej lub innych dysfunkcji powodujących nieprawidłowe funkcjonowanie w środowisku. W ramach swojej pracy specjaliści udzielają porad, prowadzą konsultacje i diagnozy. Pomoc psychologiczna i pedagogiczna dla dzieci i osób dorosłych realizowana jest w formie spotkań indywidualnych oraz w ramach prowadzonych zajęć grupowych. Specjaliści udzielają wsparcia i pomocy dzieciom umieszczonym w pieczy zastępczej oraz osobom sprawującym rodziną pieczę zastępczą, opiniują kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, a także biorą udział w dokonywaniu okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinie zastępczej oraz oceny rodziny zastępczej. Pomoc specjalistyczna realizowana jest także za pomocą elektronicznych środków porozumiewania się na odległość.

Nieodpłatna Pomoc Prawna na terenie Miasta Koszalina koordynowana jest przez Urząd Miejski w Koszalinie i świadczona w punktach stacjonarnych:

- Punkt Nieodpłatnej Pomocy Prawnej Nr 1 - ul. Zwycięstwa 42, pokój 306, Koszalin (od poniedziałku do piątku w godzinach od 10.00 do 14.00),
- Punkt Nieodpłatnej Pomocy Prawnej Nr 2 - ul. Łużycka 30, Koszalin (od poniedziałku do piątku w godzinach od 8.45 do 12.45),
- Punkt Nieodpłatnej Pomocy Prawnej Nr 3 - ul. Andersa 26, Koszalin (od poniedziałku do piątku w godzinach od 8.00 do 12.00),
- Punkt Nieodpłatnej Pomocy Prawnej Nr 4 - ul. Andersa 26, Koszalin (od poniedziałku do piątku w godzinach od 13.00 do 17.00).

W zakresie wspierania rodziny i poradnictwa specjalistycznego:

1. W ramach projektu "Centrum Usług Społecznych Koszalin" współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 w 2022 r. realizowana była usługa społeczna „Mediacji dla rodziny”, w tym mediacji: partnerskich, rodzinnych, sąsiedzkich, międzypokoleniowych. W 2022 r. zakwalifikowano 32 osoby do skorzystania z mediacji. Zrealizowano 107 godzin mediacji (średnio na 1 osobę przypada 4,5 godziny mediacji).
2. Projekt Partnerski „Regionalna Akademia Dzieci i Młodzieży”, współfinansowany z Budżetu Państwa oraz ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach działania VII Osi priorytetowej: Włączenie społeczne, Działanie 7.6 Wsparcie rozwoju usług społecznych świadczonych w interesie ogólnym, Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2014-2020. W 2022 roku na rzecz uczestników projektu zrealizowano: 138 godzin poradnictwa psychologicznego i 249 godzin wsparcia pedagoga rodzinnego.

Gmina zabezpiecza potrzeby mieszkańców w zakresie wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Realizowane przez Centrum specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi mają na celu uczenie oraz rozwijanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia, kształtowanie umiejętności zaspokajania podstawowych potrzeb życiowych i umiejętności społecznego funkcjonowania,

motywowanie do aktywności, leczenia lub rehabilitacji, prowadzenie treningów umiejętności samoobsługi i umiejętności społecznych oraz wspieranie, także w formie asystowania w codziennych czynnościach życiowych. W roku 2022 specjalistycznymi usługami opiekuńczymi dla osób z zaburzeniami psychicznymi objęto 13 osób z czego 12 legitymowało się orzeczeniem o niepełnosprawności. Usługi świadczone były przez Koszalińskie Stowarzyszenie Pomocy Osobom Autystycznym z siedzibą w Koszalinie na podstawie umowy zawartej w wyniku udzielenia zamówienia w trybie ustawy Prawo Zamówień Publicznych. Na podstawie analizy potrzeb w ww. zakresie Centrum występuje o środki finansowe do Wojewody. Specjalistyczne usługi realizowane są również poprzez uczestnictwo skierowanych osób w zajęciach środowiskowych domów samopomocy. W 2022 roku tą formą pomocy objęto 101 osób.

Gmina zabezpiecza potrzeby osób z zaburzeniami psychicznymi kierując do wskazanego typu domu pomocy społecznej. Centrum współpracuje z następującymi domami pomocy społecznej dla osób przewlekle psychicznie chorych w województwie zachodniopomorskim: w Żydowie, Resku, Jarominie, w województwie pomorskim: w Szpęgawsku oraz Czarnym, a w warmińsko-mazurskim: w Szyldaku. Centrum w ramach zawartych umów z prywatnymi domami pomocy społecznej dla osób przewlekle psychicznie chorych współpracuje w województwie zachodniopomorskim: z Piotrowicami, Szczecinem i Kolskiem oraz w województwie kujawsko-pomorskim: z Toruniem.

W dniu 30 września 2021 roku zostało zawarte porozumienie regulujące zasady wzajemnej współpracy pomiędzy Środkowopomorskim Centrum Zdrowia Psychicznego MEDISON a Centrum Usług Społecznych w Koszalinie. Celem zawartego porozumienia jest określenie zasad wzajemnej współpracy w zakresie rozpoznawania i monitorowania sytuacji osób i rodzin zamieszkujących na terenie Miasta Koszalina, wymagających pomocy i wsparcia, w tym m.in. organizowania spotkań. Działania rozwijania psychiatrycznej pomocy środowiskowej realizowane są w ramach programu pilotażowego w centrach zdrowia psychicznego. W 2022 roku odbyło się 11 spotkań, w ramach którym omawiano 43 środowiska wymagające wsparcia.

REALIZACJA PROGRAMÓW I PROJEKTÓW

Na podstawie art. 13 ust. 1 pkt 5 i 6 ustawy z dnia 19 lipca 2019 roku o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych, CUS w Koszalinie realizuje zadanie *opracowanie i realizacja projektów socjalnych (z ustawy o pomocy społecznej) oraz podejmowanie działań na rzecz integracji i wspierania rozwoju wspólnoty samorządowej z wykorzystaniem potencjału tej wspólnoty, w tym organizowanie działań samopomocowych, wolontaryjnych i sąsiedzkich stanowiących uzupełnienie usług społecznych (działania wspierające)*. Powyższe działania mogą być realizowane przez pracowników socjalnych lub organizatorów społeczności lokalnej. Realizacja ww. zadań polega przede wszystkim podejmowaniu działań w kierunku aktywizacji społeczności lokalnej, budowania partnerstw, organizacji wolontariatu, a także rozpoznania potrzeb i potencjału społeczności lokalnej w zakresie działań wspierających, ich przygotowanie oraz realizacja.

„Centrum Usług Społecznych Koszalin”

Projekt współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 realizowany

w okresie od 01 stycznia 2021 r. do 30 września 2023 r. na podstawie umowy o dofinansowanie nr POWR.02.08.00-00-0042/20-00. Głównym celem projektu jest wypracowanie i przetestowanie modelowego rozwiązania w zakresie integracji i rozwoju usług społecznych adresowanego do ogółu mieszkańców Koszalina poprzez utworzenie Centrum Usług Społecznych jako nowej jednostki organizacyjnej Gminy.

W 2022 r. Centrum realizowało 14 usług społecznych, podzielonych na dwa pakiety: „POMOC+” oraz „RODZINA+”. Od początku realizacji projektu z usług społecznych skorzystały 1.022 osoby (niektóre osoby mogły skorzystać kilkakrotnie z jednej usługi lub kilku usług). Średnio 1 osoba skorzystała z 3-4 usług:

- wypożyczalnia sprzętu rehabilitacyjnego,
- pielęgnacja paznokci,
- usługa fryzjerska w miejscu zamieszkania,
- usługa pralnicza,
- mycie okien,
- porządkowanie nagrobków,
- opiekun szyty na miarę,
- POMOCna Taksówka,
- Złota Rączka,
- mediacje,
- indywidualna terapia logopedyczna dla dzieci i młodzieży,
- terapia dietetyczna dla dzieci i młodzieży,
- warsztaty „Szkoła dla rodziców”,
- trening umiejętności społecznych dla dzieci i młodzieży.

Wszystkie usługi skierowane są do mieszkańców Koszalina. Usługi świadczone są przez organizacje pozarządowe, w tym spółdzielnie socjalne, fundacje i stowarzyszenia oraz firmy. W okresie od stycznia 2022 r. do grudnia 2022 r. wpłynęło 855 wniosków, na które wystawiono 1.336 zleceń.

Centrum Usług Społecznych realizuje działania wspierające dla mieszkańców Koszalina. Od października 2021 r. zrealizowano 26 takich przedsięwzięć, w których udział wzięło łącznie 1.897 osób. Kwota wydatkowana przez Gminę Miasto Koszalin – Centrum Usług Społecznych w Koszalinie w 2022 roku wyniosła 797.371,45 zł. Łączna wartość projektu wynosi 2.499.999,95 zł.

Organizowanie Społeczności Lokalnej

Organizowanie Społeczności Lokalnej w CUS w Koszalinie to przede wszystkim podejmowanie działań w kierunku aktywizacji społeczności lokalnej, budowanie partnerstw, organizacja wolontariatu, a także rozpoznanie potrzeb i potencjału społeczności lokalnej w zakresie działań wspierających, ich przygotowanie oraz realizacja. Działania realizowane były m.in. w ramach projektu „Centrum Usług Społecznych Koszalin”. W 2022 r. były to:

- „Podaruj ciepło”- zbiórka zimowych akcesoriów w celu wsparcia osób w kryzysie bezdomności,
- „Spotkanie z książką” – spotkanie integracyjne z okazji Dnia Babci i Dziadka z lokalną pisarką
- „Twoja Moc To Pomoc” edycja II – instruktaż pierwszej pomocy przedmedycznej dla osób z niepełnosprawnością

- Gra terenowa „Śladami Czerwonego Kapturka”- spotkanie integracyjne dla rodzin zastępczych i dzieci z miasta,
- „Klub wolontariusza- podłącz się”- kampania informacyjna mająca na celu promowanie idei wolontariatu,
- „List od zajęczka” – działanie wspierające polegające na przygotowaniu kartek wielkanocnych przez dzieci z jednego z koszalińskich osiedli i podarowanie ich samotnym sąsiadom,
- „Czyste podwórko” – spotkanie integracyjne mieszkańców ulicy Przemysłowej w Koszalinie połączone ze wspólnym porządkowaniem terenu zielonego przy budynkach mieszkalnych,
- „Między nami sąsiadami”- kampania promująca idee samopomocy sąsiedzkiej wśród mieszkańców Koszalina,
- „Jesteśmy tu dla Was” – akcja informacyjna mająca na celu dotarcie do mieszkańców Koszalina z ofertą pomocy psychologicznej w sytuacji kryzysu,
- „Bezpieczna Rodzina” – spotkanie integracyjno-edukacyjne dla mieszkańców jednego z osiedli w Koszalinie z funkcjonariuszem Wydziału Prewencji Komendy Miejskiej Policji w Koszalinie dotyczące bezpieczeństwa i tematyki lokalnych zagrożeń,
- „Joga bez barier - śniadanie na trawie z jogą”- 21 czerwca- spotkanie integracyjne dla osób z niepełnosprawnościami oraz osób starszych połączone z instruktażem jogi przeprowadzonym przez certyfikowanego instruktora,
- „Pomaganie - mamy to we krwi” – akcja poboru krwi z wykorzystaniem Krwiobusu (mobilnego punktu poboru krwi),
- „Przemoc wokół mnie- wiem i reaguję” – spotkanie edukacyjne dla podopiecznych Fundacji „Zdążyć z Miłością” z funkcjonariuszem Komendy Miejskiej Policji dotyczące poszerzaniu wiedzy dot. przemocy,
- „Dbam o siebie- dla siebie i bliskich”- spotkanie edukacyjno-informacyjne dotyczące czynników zwiększających ryzyko zachorowania na raka piersi,
- „Zatańczyć siebie”- cykl warsztatów choreoterapeutycznych dla podopiecznych Stowarzyszenia Koszaliński Klub „Amazonka”,
- „Straszny bal”- bal integracyjny dla rodzin z dziećmi mieszkających w Koszalinie,
- „W co się bawić - kreatywne warsztaty rodzinne- cykl spotkań edukacyjnych dotyczących metod i sposobów wartościowego spędzania czasu z dzieckiem dla podopiecznych Fundacji „Zdążyć z miłością”,
- „Twoja moc to pomoc edycja IV - instruktaż pierwszej pomocy przedmedycznej dla przedszkolaków,
- „Świąteczna poczta” – działanie wspierające, polegające na przygotowaniu kartek Bożonarodzeniowych przez dzieci ze Stowarzyszenia „Mama w Mieście Koszalin” i przekazanie ich seniorom oraz osobom z niepełnosprawnościami na terenie miasta Koszalin,
- „Ogrzej się zimą” – działanie wspierające, skierowane do osób w kryzysie bezdomności przebywających na terenach niemieszkalnych miasta Koszalin, mające na celu przekonanie do skorzystania ze wsparcia (schronisko, noclegownia, ogrzewalnia),
- „Zdrowa skóra, zdrowa ja”- warsztaty dla senierek mieszkających w Koszalinie, dotyczące pielęgnacji skóry dojrzałej wraz z poradami kosmetycznymi i lekcją makijażu.

Łącznie działaniami wspierającymi objęto 985 mieszkańców Koszalina.

„Regionalna Akademia Dzieci i Młodzieży”

Projekt Partnerski współfinansowany z Budżetu Państwa oraz ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach działania VII Osi priorytetowej: Włączenie

społeczne, Działanie 7.6 Wsparcie rozwoju usług społecznych świadczonych w interesie ogólnym, Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2014-2020. Projekt jest realizowany poprzez Lidera - Samorząd Województwa Zachodniopomorskiego oraz Partnerów Projektu: powiat stargardzki, powiat goleniowski, powiat sławieński, powiat kołobrzeski, powiat wałecki, powiat szczecinecki, powiat koszaliński i Gminę Miasto Koszalin. Termin realizacji projektu - 1 stycznia 2021 r. - 30 czerwca 2023 r. Celem głównym projektu jest zwiększenie usług społecznych, środowiskowych i opiekuńczych przez wspieranie rodziny i pieczy zastępczej w pełnieniu ról opiekuńczo-wychowawczych, podniesienie kompetencji rodzicielskich oraz społecznych dzieci i młodzieży, zmierzające do wzmocnienia umiejętności adaptacyjnych, a także wykorzystywania zasobów własnych i środowiska, celem radzenia sobie z kryzysem.

W 2022 roku do udziału w projekcie zgłosiły się 102 osoby (55 kobiet i 47 mężczyzn). Od początku realizacji projektu zakwalifikowano łącznie 232 osoby. W 2022 roku na rzecz uczestników projektu zrealizowano:

- 138 godzin poradnictwa psychologicznego,
- 249 godzin wsparcia pedagoga rodzinnego,
- 397 godzin zajęć kompensacyjnych w formie korepetycji,
- 2 jednodniowe wyjazdy integrujące rodzinę do wiosek tematycznych,
- 4 jednodniowe warsztaty pn. „Kierunek – Dorosłość” rozwijające kompetencje społeczne i osobiste dzieci i młodzieży w wieku 6-10 lub 11-16 lat.

Ponadto, 6 uczestników projektu z Koszalina, w wieku od 14 do 18 roku życia, uczestniczyło w zrealizowanych przez Lidera projektu Intensywnych Treningach Wyjazdowych (tzw. „Mentalnych Survivalach”), na terenie nadleśnictwa Głusko.

Kwota wydatkowana przez Gminę Miasto Koszalin – Centrum Usług Społecznych w Koszalinie w 2022 roku wyniosła 171.052,90 zł, z czego 145.388,12 zł ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, 8.559,49 zł z Budżetu Państwa i 17.105,29 zł z wkładu własnego Lidera.

„Gmina Miasto Koszalin – PomagaMy Ukrainie”

Projekt współfinansowany z Budżetu Państwa oraz ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach działania VII Osi priorytetowej: Włączenie społeczne, Działanie 7.6 Wsparcie rozwoju usług społecznych świadczonych w interesie ogólnym, Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2014-2020. Celem głównym projektu była kompleksowa i interwencyjna pomoc dla osób uciekających przed wojną w Ukrainie, które przybyły do Polski od 24 lutego 2022 r., wsparcie procesu ich ochrony na terenie Polski oraz integracji. Projekt realizowany był w okresie od 1 czerwca 2022 r. do 31 października 2023 r. na terenie Gminy Miasta Koszalin.

W 2022r. do pracy w Projekcie oddelegowano i finansowano Pracownika ds. obsługi osób ukraińskojęzycznych, którego zadania polegały m.in. na: tłumaczeniu dokumentacji w Projekcie, bieżącej obsłudze obywateli Ukrainy, (również w formie telefonicznej), informowaniu obywateli Ukrainy o bieżących formach wsparcia oraz o kwalifikacji do udziału w poszczególnych formach wsparcia.

Rekrutacja do Projektu rozpoczęła się w dn. 15 lipca 2022 r. Do pracy w Projekcie oddelegowano 3 pracowników socjalnych, których zadaniem było m.in.: przeprowadzenie

procesu rekrutacji, dokonanie diagnozy sytuacji życiowej uczestnika w momencie rozpoczęcia projektu oraz pozyskanie informacji dot. przyczyn uczestnictwa i rozpoznanie oczekiwań uczestnika względem udziału w Projekcie. W 2022 r. do udziału w projekcie zgłosiło się 461 osób (321 kobiet, 140 mężczyzn), dla których zrealizowano następujące rodzaje wsparcia:

- 5 warsztatów aklimatyzacyjnych dla dzieci i młodzieży w formie stacjonarnej (łącznie 47 uczestników),
- 1 warsztat aklimatyzacyjny dla dzieci i młodzieży w formie wyjazdowej do Kołobrzegu (47 uczestników),
- 33 zlecenia tłumaczenia przysięgłego dokumentów z języka ukraińskiego na język polski,
- 2 kursy języka polskiego dla dzieci – 1 kurs na poziomie podstawowym i 1 kurs na poziomie średniozaawansowanym (łącznie 16 uczestników),
- 2 kursy języka polskiego dla dorosłych – 1 kurs na poziomie podstawowym i 1 kurs na poziomie średniozaawansowanym – (łącznie 16 uczestników),
- zajęcia kompensacyjne (korepetycje) dla dzieci (łącznie 15 uczestników, zrealizowano 300 godzin wsparcia),
- zajęcia indywidualne z języka polskiego dla dzieci (10 uczestników, zrealizowano 200 godzin wsparcia),
- 3 gry edukacyjne/terenowe (łącznie 57 uczestników),
- 3 wyjścia na wydarzenia kulturalne: 2 seanse w Kinie Kryterium w Koszalinie oraz 1 wyjście do Bałtyckiego Teatru Dramatycznego w Koszalinie (łącznie 160 uczestników).

Kwota wydatkowana przez Gminę Miasto Koszalin - Centrum Usług Społecznych w Koszalinie w 2022 roku wyniosła 294.357,52 zł, z czego 250.203,89 zł pochodzi ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego i 44.153,63 zł z Budżetu Państwa. Łączna wartość projektu - 1.433.133,60 zł.

Centrum współpracuje z Powiatowym Urzędem Pracy w Koszalinie. PUP drogą e-mail co tydzień przesyła do Centrum oferty pracy. Informacja ta przekazywana jest pracownikom socjalnym, którzy przekazują wybrane oferty pracy podopiecznym korzystającym z pomocy Centrum, w szczególności realizującym kontrakt socjalny. Pracownicy socjalni Centrum korzystają z systemu SEPI w celu uzyskania informacji dotyczących statusu osoby ubiegającej się o udzielenie pomocy społecznej.

- 1) Centrum Usług Społecznych w Koszalinie w ramach upowszechniania ofert pracy raz w tygodniu otrzymuje z Powiatowego Urzędu Pracy w Koszalinie oferty pracy (od 2022 roku również oferty kierowane do obywateli Ukrainy). Informacja jest rozpowszechniana wśród pracowników Centrum, którzy w ramach realizowanej pracy socjalnej oraz innych zadań, informują osoby współpracujące i korzystające ze wsparcia Centrum.
- 2) Na mocy Porozumienia Nr 2/2022 z dnia 25 stycznia 2022 r., dotyczącego zorganizowania i finansowania prac społecznie użytecznych, Centrum Usług Społecznych w Koszalinie wytypowało, a następnie skierowało do Powiatowego Urzędu Pracy w Koszalinie łącznie 22 osoby, z których 21 otrzymało skierowania do wykonywania prac społecznie użytecznych na 9 stanowiskach. Zatrudnionych zostało łącznie 17 osób. 6 osób przerwało zatrudnienie, 2 osoby zrezygnowały z podjęcia zatrudnienia, 3 osoby nie spełniały oczekiwań pracodawcy, 1 osoba nie rozliczyła skierowania.

W 2022 roku osoby bezrobotne bez prawa do zasiłku, korzystające ze świadczeń pomocy społecznej skierowano do niżej wymienionych podmiotów:

- Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Koszalinie,
- Polski Związek Głuchych w Koszalinie,
- Polski Czerwony Krzyż w Koszalinie,
- Stowarzyszenie Koszaliński Klub „Amazonka” w Koszalinie,
- Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną Koło w Koszalinie,
- Związek Kombatantów Rzeczypospolitej Polskiej i Byłych Więźniów Politycznych,
- Stowarzyszenie Przyjaciół w Koszalinie,
- Dom Pomocy Społecznej „Zielony Taras” w Koszalinie,
- Żłobek Miejski w Koszalinie.

Jedna osoba mogła przepracować nie więcej niż 40 godzin w miesiącu.

W dniu 25 stycznia 2023 r. Gmina Miasto Koszalin zawarła porozumienie z Powiatem Koszalińskim - Powiatowym Urzędem Pracy w Koszalinie, dotyczące zorganizowania i finansowania prac społecznie użytecznych oraz kierowania do ich wykonania osób uprawnionych. W dniu 9 lutego 2023 r. Centrum przekazało do PUP wykaz osób wytypowanych do wykonywania prac społecznie użytecznych w ramach porozumienia.

W kontrolowanym okresie liczba skarg zarejestrowanych w Centrum wyniosła 6 (na pracowników) oraz 1 skarga na działalność Dyrektora Centrum Usług Społecznych w Koszalinie (rozpatrywana przez UM w Koszalinie - Uchwała Nr XLIX/783/2022 Rady Miejskiej w Koszalinie z dnia 22 września 2022 r.). Wszystkie skargi były bezzasadne.

W aktach kontroli znajdują się informacje Dyrektora CUS w Koszalinie na temat organizacji posiłków, pracy socjalnej oraz innych działań Ośrodka na rzecz lokalnej społeczności.

Akta kontroli str. 78-243

PODSUMOWANIE KONTROLI

Na podstawie zbadanej w trakcie kontroli dokumentacji ogólnej oraz spraw indywidualnych nie stwierdzono nieprawidłowości co do merytorycznej zasadności przyznawania poszczególnych rodzajów świadczeń. Rodziny spełniały kryterium dochodowe uprawniające do korzystania ze świadczeń pomocy społecznej.

W kontrolowanym okresie (od stycznia 2019 r. do marca 2023 r.) Rada Miejska w Koszalinie nie podjęła uchwały regulującej zasady zwrotu wydatków za świadczenia z pomocy społecznej, o których mowa w art. 96 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej. Wprowadzenie w życie takiej uchwały (art. 96 ust. 4 ustawy) uprawnia do nieodpłatnego uzyskania świadczeń niepieniężnych w ramach omawianego Programu (posiłków i pomocy rzeczowej) przez osoby osiągające dochód w granicach 100-150%, a od 1 stycznia 2023 r. dochód w granicach 100-200% kryterium dochodowego, określonego w art. 8 ust. 1 ustawy. Po zakończeniu kontroli, a przed otrzymaniem przez CUS w Koszalinie protokołu z kontroli, Rada Miejska w Koszalinie podjęła stosowną uchwałę Nr LXI/875/2023 z dnia 23 marca 2023 r. w sprawie określenia zasad zwrotu wydatków poniesionych za świadczenie udzielone w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole

i w domu” na lata 2019-2023, gdzie ustalono, że nie żąda się zwrotu wydatków za posiłki przyznane w okresach:

- 1) od dnia 1 stycznia 2019 r. do dnia 31 grudnia 2022 r. – osobom, których dochód nie przekraczał 150% kwoty kryterium dochodowego, o którym mowa w art. 8 ust. 1 i 2 ustawy o pomocy społecznej,
- 2) od dnia 1 stycznia 2023 r. - osobom, których dochód nie przekraczał 200% kwoty kryterium dochodowego, o którym mowa w art. 8 ust. 1 i 2 ustawy o pomocy społecznej.

W trakcie czynności kontrolnych oraz w podsumowaniu kontroli wyjaśniono zagadnienia z zakresu kontroli, a także omówiono z Dyrekcją ustalenia z kontroli, opisane w treści niniejszego protokołu.

Do zadań własnych o charakterze obowiązkowym (art. 17 ust. 1 pkt. 12 ustawy o pomocy społecznej zmieniony przez art. 1 pkt 3 ustawy z dnia 28 lipca 2023 r. - Dz.U z 2023 r. poz. 1693 - zmieniającej ustawę z dniem 1 listopada 2023 r.) należy prowadzenie i zapewnienie miejsc w mieszkaniach chronionych, a od 1 listopada 2023 r. - mieszkaniach treningowych lub wspomaganych. Zespół kontrolujący ustalił, że w kontrolowanym okresie Gmina Miasto Koszalin nie realizowała tego zadania.

Stwierdzone uchybienie wynikało z niepoprawnej interpretacji przepisów prawa. Skutkiem jest brak realizacji zadania w zakresie prowadzenia i zapewnienia miejsc w mieszkaniach chronionych (a od 1 listopada 2023 r. - w mieszkaniach treningowych lub wspomaganych).

Zgodnie z § 16 pkt 2 ust. 5 rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2020 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r., poz. 2285), protokół kontroli zawiera ocenę skontrolowanej działalności, ze wskazaniem ustaleń, na których została oparta. W wyniku przeprowadzonej kontroli działalność Centrum Usług Społecznych w Koszalinie oceniono pozytywnie z uchybieniami.

Podczas kontroli przeanalizowano sposób realizacji zaleceń zawartych w Wystąpieniu pokontrolnym Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 10 listopada 2017 r. (Znak: K-S-1.431.1.8.2017.ML). Stwierdzono, że w kontrolowanym okresie prawidłowo i w ujednolicony sposób naliczano odpłatności za świadczenia niepieniężne. Zalecenie zostało zatem zrealizowane.

Przed podpisaniem protokołu kontroli, w ciągu 7 dni od daty otrzymania go do podpisu, kontrolowany może zgłosić zastrzeżenia na piśmie co do jego treści. Odmowa podpisania protokołu powinna być poprzedzona złożeniem pisemnych wyjaśnień przyczyn odmowy, co nie stanowi przeszkód do wszczęcia postępowania pokontrolnego.

Protokół sporządzono w dniu 25 stycznia 2024 r. w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, po jednym dla każdej ze stron.

Kontrolę odnotowano w Księżce kontroli Centrum Usług Społecznych w Koszalinie pod pozycją nr 2/2023.

Koszalin, dnia

Oświadczam, że w dniu zostałam zapoznana z treścią protokołu oraz otrzymałam jeden jego egzemplarz.

Właściwe podpisy na oryginale